

Vaggerydsbanan

Motiv från Vaggerydsbanan (Norrahammar). Obegagnat. Tryck: Tyskland 1901 eller tidigare. Kortet finns även i svartvit upplaga.

Detta exponat handlar om Vaggerydsbanan som 2019 fyller 125 år, alltså Jönköping-Vaggeryds Järnväg.

I exponatet berättas kort om järnvägens tillkomst i världen och Sverige samt om uppkomsten av Vaggerydsbanan och om de olika orterna utefter banan.

En liten del av exponatet visades i sin linda i samband med firandet av järnvägens 100 år i stationshuset i Vaggeryd samt vid Frivy i Huskvarna samma år, alltså 1994.

Lite mer ovanliga objekt – 18 av totalt 197 – har en röd ram.

Skillingaryd i april 2019

Per Bunnstad

Ram 1	Antal sidor	Sidan
Inledning	1	1
1. Järnvägen kommer	1	2
2. Jönköpingsbanan (Falköping-Nässjö)	0,5	3
3. Halmstad - Nässjö Järnväg	0,5	3
4. Tillkomsten av Vaggerydsbanan	1	4
5. Jönköping	4	5–8

Ram 2	Antal sidor	Sidan
5. Jönköping	4	9–12
6. Hovslätt	4	13–16

Vaggerydsbanan från Jönköping till Vaggeryd, nuvarande sträckning. Den lilla blå delen i Jönköping är den ursprungliga från hamnstationen och söderut.

Ram 3	Antal sidor	Sidan
7. Norrahammar	4	17–20
8. Taberg	4	21–24

Ram 4	Antal sidor	Sidan
9. Månsarp	2	25–26
10. Ekeryd	2	27–28
11. Bratteborg	2	29–30
12. Byarum	2	31–32

Ram 5	Antal sidor	Sidan
13. Vaggeryd	8	33–38

Källor: Byarums Hembygdsförening Årsskrift (flera årgångar), Boken om HNJ, Halmstad-Nässjö Järnvägar 1882–1982, Sveriges Järnvägs Historia, Vykortets historia av Arne Sandström, Posthistoria i Jönköpings kommun, Svensk vykortshistoria av Lennart Frost, Facit Postal, kartor från Trafikverket, samtal med en rad lokalhistoriker som Håkan Johansson, Jan Eriksson och Bengt-Olof Joakimsson samt diverse uppgifter från internet.

1894–2019 – 125 år

Sverige behöver järnvägen. Foto: Bengt Rosén och Bo Svensson. Förlag: Järnvägsfrämjandet 1986. Tryck: E. Danielsson, Genevad. Längst upp till vänster Smålands Taberg. Övriga motiv: Vassijaure, Eskilstuna och Aspedalen.

Jönköpings station. Stationen byggdes 1983 och ersatte den tidigare från 1864. Foto: Per Bunnstad 31/8 1994. Tryck: Skillingaryds Tryckeri AB, september 1994. Utgivare: Länstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information AB. Upplaga: 10.000. Kort 7 (16). Vykortet utgavs den 16/9 1994.

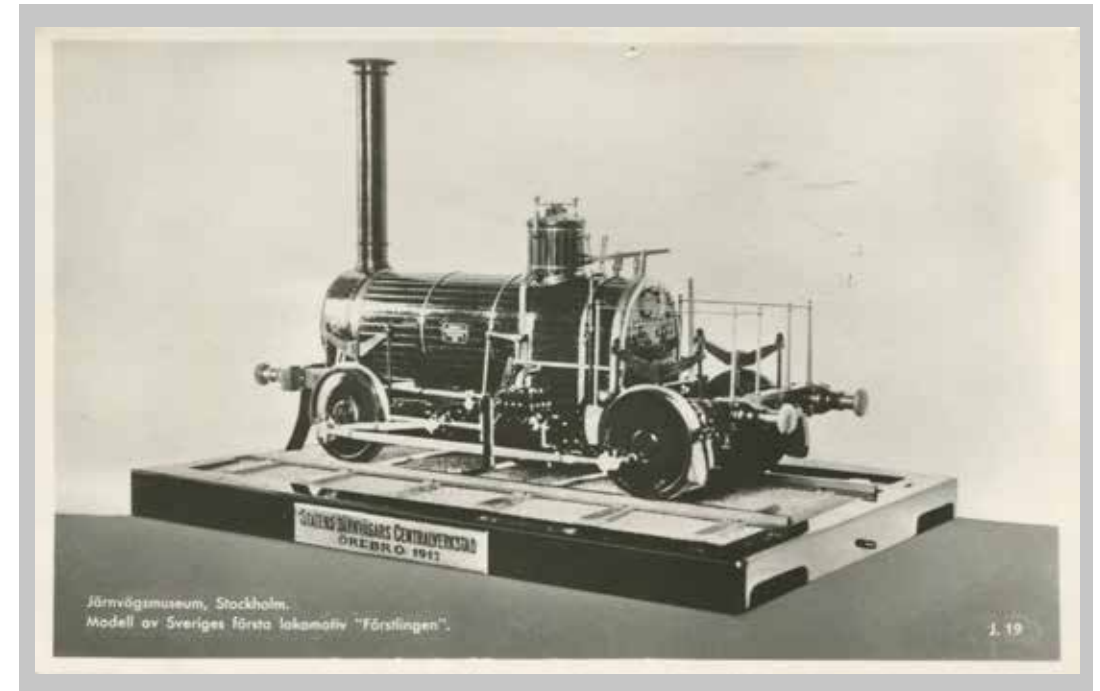
1, Järnvägen kommer

Att använda spår för transporter har traditioner sedan flera hundra år, men det var först i England för nästan 200 år sedan som man kan säga att järnvägen föddes.

- 1825 Den första järnvägslinjen i världen med ångloksdrift öppnas (Stockton-Darlington).
- 1849 Frykstadbanan. Den första järnvägen i Sverige öppnas mellan Fryken och Klarälven, dock hästdragen till 1856.
- 1853 Förstlingen. Det första svensktillverkade ångloket byggs av Munktells Mekaniska Verkstad i Eskilstuna.
- 1856 Den första ångdrivna svenska järnvägen, Nora-Ervalla Järnväg invigs, och svensk järnvägshistoria tar sin början.

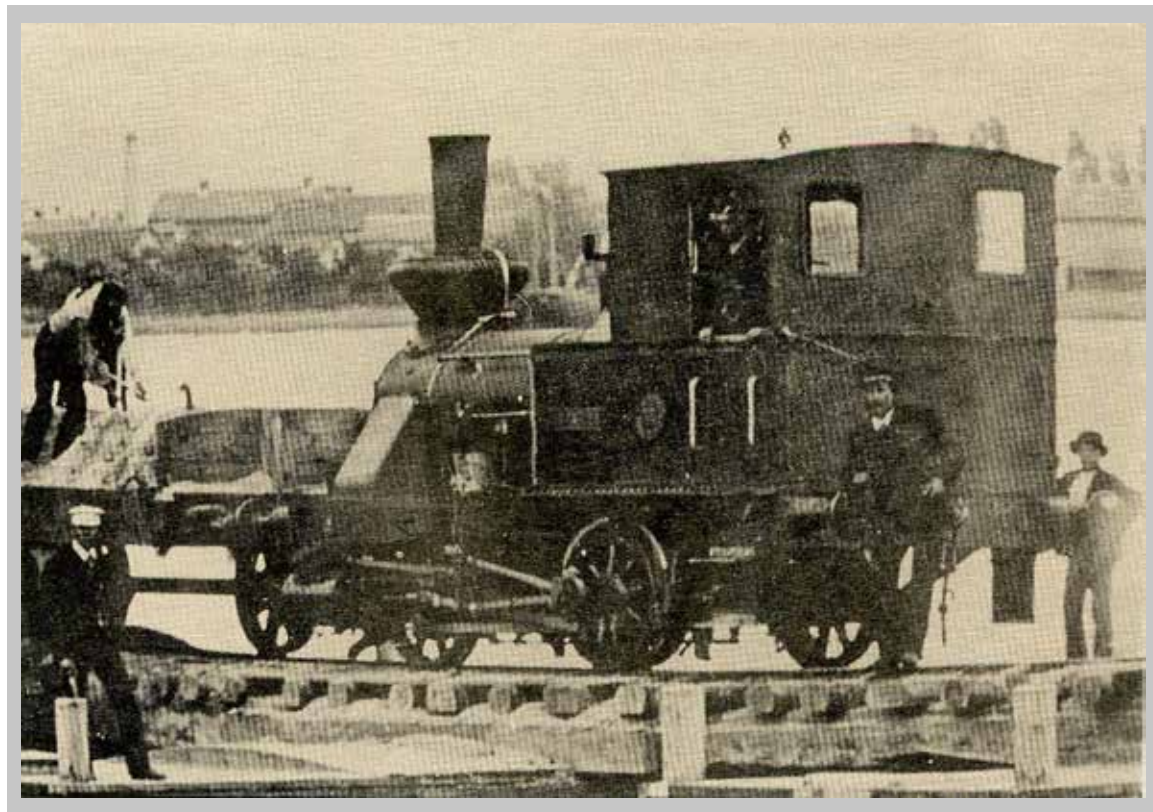
Vista Kulle Station. Obegagnat vykort från omkring 1910. Gripenbergsbanan – systerbana till Jönköping-Vaggeryd – var en smalspårig svensk järnväg med 600 millimeter spårvidd som förband orterna Jönköping och Vireda. Järnvägen öppnades sommaren 1894 och lades ned 1935.

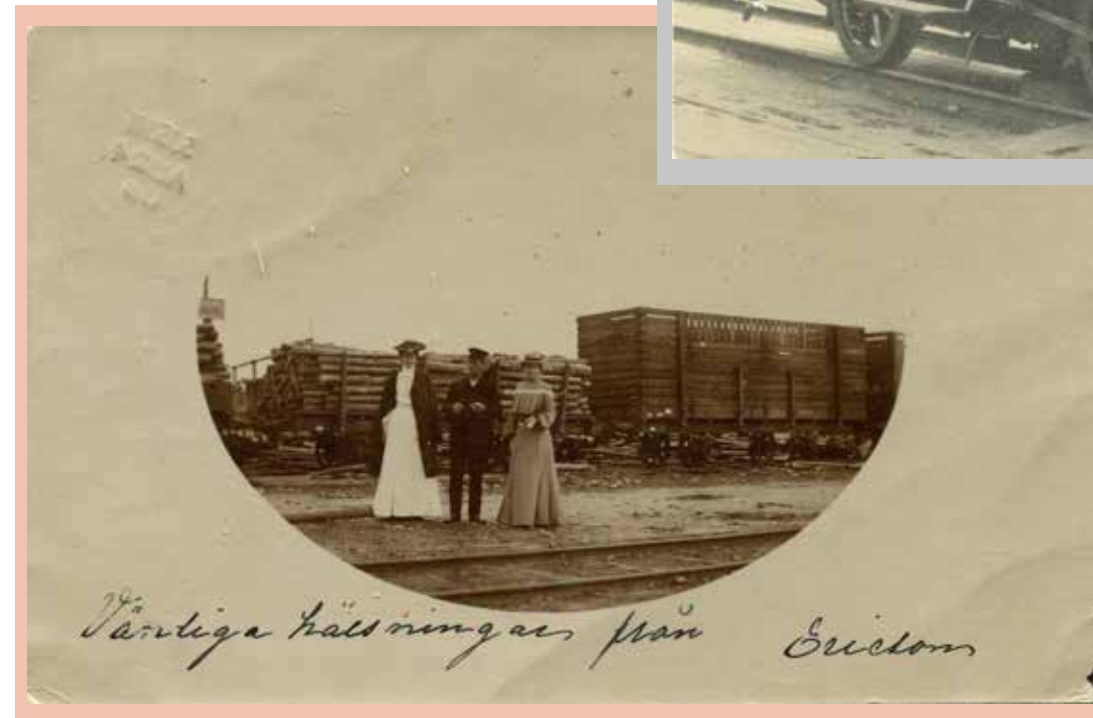
Modell av Sveriges första lokomotiv "Förstlingen".
Förlag: Pressbyrån omkring 1955. Obegagnat.

Järnvägen Jönköping-Vaggeryd 90 år. HNJ:s ångvagn.
Använd som inspektionsvagn och beställningsvagn.
Tryck: Postens Tryckeri 1984.
Förlag: Jönköpings Posthistoriska Förening.

Munksjön. Fotograf: Okänd 1894 i samband med bygget av järnvägen Jönköping-Vaggeryd i Jönköping. Lokalet är "Carl Jehanders lok". Tryck: SSW Skillingaryd september 1994.
Utgivare: Länsstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information. Upplaga: 4.000. Kort 10:16.
Kortet utgivet i samband med järnvägens 100-årsfirande.

Romantik vid järnvägen. Järnvägen har ofta förknippats med romantik som här vid Propsbacken i Smålandsstenar – huvudbanan Halmstad - Nässjö. Förlag: Privatfoto. Stämplat Augusti 1903 (plundrat). Ankomststämpel: Halmstad 27/7 1903. Mannen i mitten ser ut att vara järnvägsanställd.

2. Jönköpingsbanan

1854 beslutade riksdagen att staten skulle bygga stambanan, men att bibanorna skulle byggas av privata företag. 1856 invigdes de första så kallade lokjärnvägarna på ganska korta sträckor.

1862 blev Västra stambanan, Stockholm–Göteborg, helt färdig. Restiden var på den tiden 14 timmar med

snälltåg, som då hade sin premiär.

1864 var Södra stambanan Stockholm–Malmö klar och Nässjö kom att bli en järnvägsknut.

Jönköpingsbanan byggdes ursprungligen som en del av Södra stambanan åren 1862–1863 och gick från Falköping till Nässjö

3. Halmstad-Nässjö Järnväg

Halmstad-Nässjö Järnväg – var det järnvägsföretag som byggde och ägde järnvägarna Halmstad–Värnamo–Vaggeryd–Nässjö och Vaggeryd–Jönköping. 1877 öppnades bandelen Halmstad–Värnamo och 1882 var hela sträckan Halmstad–Nässjö klar. Vaggerydsbanan Vaggeryd–Jönköping kom dock att dröja ytterligare tolv år.

Falköping-Ranten. Järnvägsstationen. Förlag Carl A. Norders Bokhandel, Falköping. Amatörfoto: Oscar Lundahl. Stämplat Falköping omkring 1912.

Jönköpingsbanan och Halmstad-Nässjö Järnväg hann före Vaggerydsbanan. Jönköpingsbanan gick från Falköping till Nässjö och var i sin helhet klar 1863. 1882 var Halmstad-Nässjö helt klar för invigning. Något omarbetad karta från Trafikverket.

Värnamo järnvägsstationer. Foto: Oscar Hertzberg. Stämplat Värnamo 1/1 1912. Tidens vingslag: Drygt 30 år sedan järnvägen kom och den senaste nybmodigheten: Flygplan.

Julhälsning. Halmstad var startpunkt för järnvägen in i Småland där först Jönköping var tänkt som slutpunkt, senare ändrade man sig till Nässjö. Tomtekort var mycket populära i början av 1900-talet. Förlag: Paul Kuchler, Halmstad. Tryck: Importerat (sannolikt Tyskland). Stämplat Plundrat 1914, daterat 24/12 1914. Så kallade fantasyvykort fick sitt genombrott kring 1904.

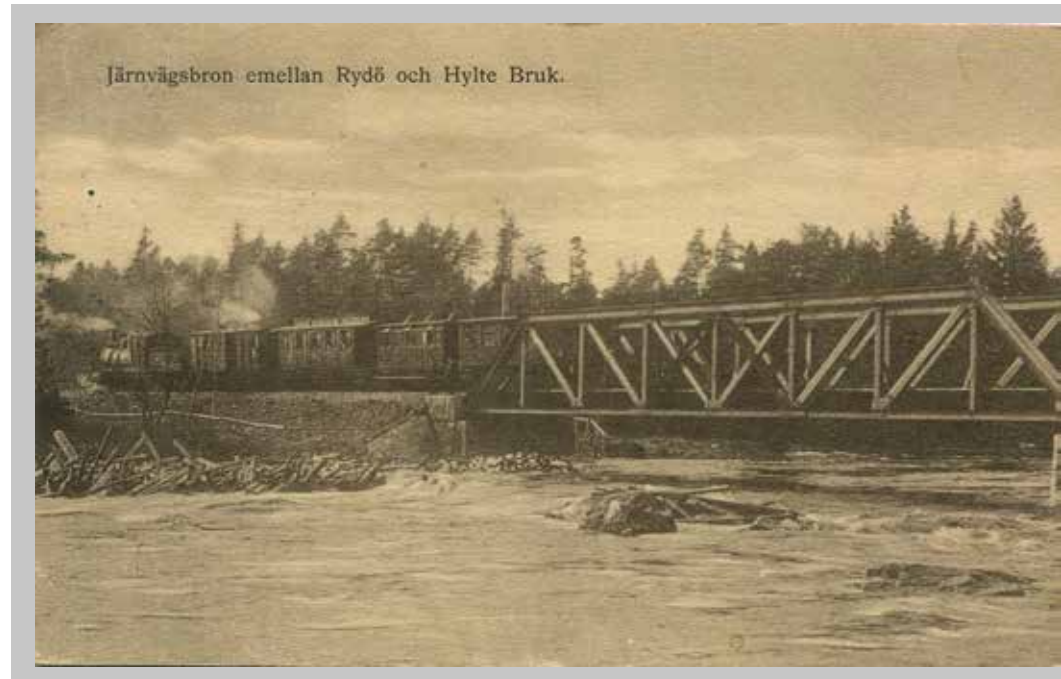

Nässjö. Postkontoret. Järnvägsstationen. Förlag: I Carlssons Pappershandel omkring 1908. Stämplat PKXP No 1 A10/6 1910. Adressort: Stockholm. Man kan faktiskt säga att Nässjö historia börjar 1864. Det var då beslutet togs att Södra stambanan skulle dras genom orten. Nässjö blev tidigt en järnvägsknut och även motsvarande för post. Så är det än i dag och en av landets postterminaler finns här.

4. Tillkomsten av Vaggerydsbanan

Första gången man hittar dokumentation om en järnväg från Halmstad till Småländska höglandet var i Hallands Läns Tidning 1846. En insändarskribent påtalade vikten av en järnväg från Vättern till Halmstad. 1853 hölls ett järnvägsmöte i Växjö där man talade om att södra stambanan skulle gå via Jönköping-Värnamo-Ljungby. Ytterligare ett frö var sått.

Det blev fler järnvägsmöten detta år men utan konkreta resultat. 1870 hölls ett möte i Gislaved där det tecknades aktier för en sträckning Halmstad-Gislaved-Jönköping. 1872 segrade dock sträckningen via Värnamo och året efter ändrade man sig lite: Banan skulle gå vidare till Nässjö och inte Jönköping, men Vaggerydsbanan skulle komma 1894.

Järnvägsbron mellan Rydö och Hylte Bruk.

Carl Jehander kom säkert i kontakt med det här järnvägsavsnittet som låg bara några kilometer från Färgaryd där han föddes. Just brobyggen var lite av hans specialitet. Foto: J.M.I. Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm. Stämplat Rydöbruk 14/8 1913.

Gärahof. Rådmanen Westman från Gärahof blev ordförande i interimstyrelsen för järnvägen. Gärahofs ägor gick ned till järnvägen vid Vaggeryd-Byarum. Obegagnat vykort från omkring 1910. Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm. Stämplat Rydöbruk 14/8 1913.

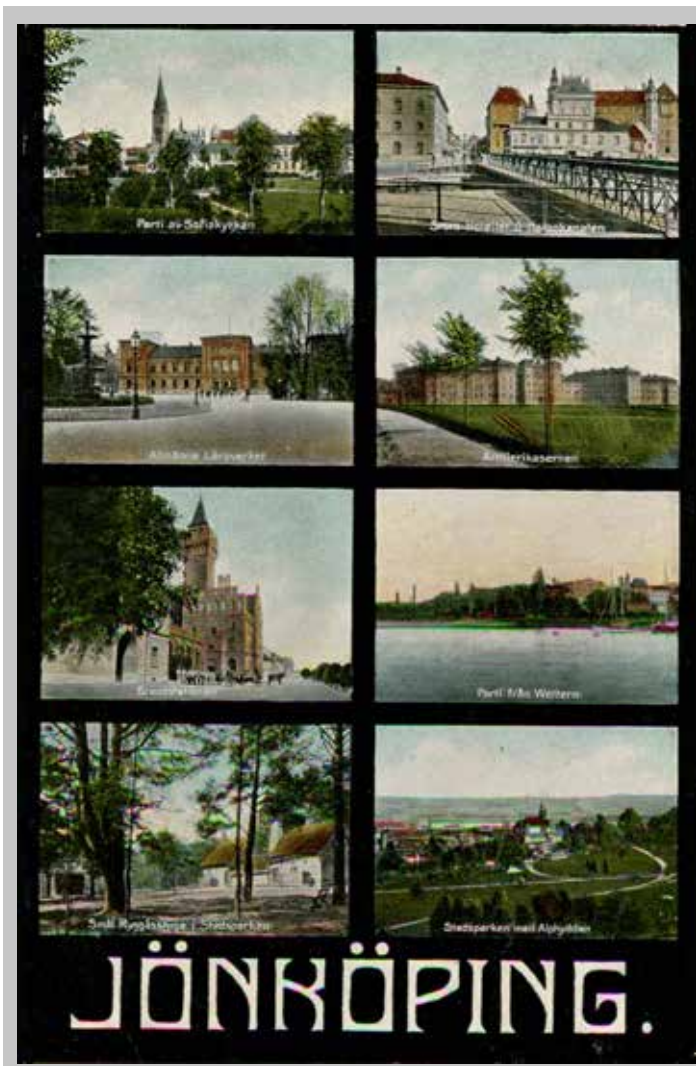
Jönköping. Munksjö villa. Munksjö AB bidrog med 25.000 kronor till järnvägsbygget och var därmed en av dem som satsade mest. Foto: Bardach. Stämplat Limhamn 28/3 1914 (plundrat på frimärket).

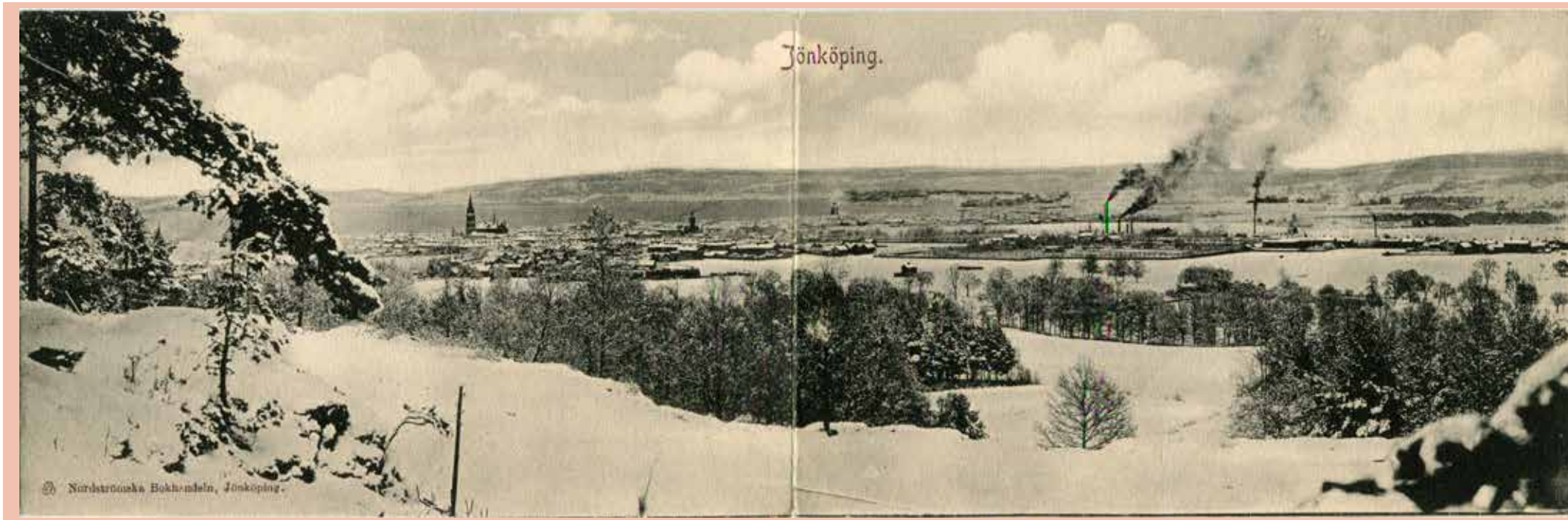
Domkyrkan Hörle. Carl Jehander ägde Hörle Bruk och var mannen bakom missionsmötena och den så kallade Domkyrkan i Hörle. Obegagnat kort från omkring 1910.

Helsning från Malmö. Järnvägsbyggaren Carl Jehander gick på teknisk skola i Malmö och arbetade bland annat i hamnen där. Han uppförde samtliga broar på södra stambanan mellan Malmö och Nässjö. Stämplat Malmö 30/11 1902. Tryck: Troligen i Tyskland omkring 1898.

Jönköping. Det finns flera flerbildskort från Jönköping i början av 1900-talet men järnvägen lockade tydligen inte att visa. Förlag: Le Moine & Malmeström Konstförlag, Göteborg, som var verksam 1901–1910. Stämplat Jönköping LBR 5/12 1907.

Jönköping. Obegagnat panoramavykort före 1905. Förlag: Nordströmska Bokhandeln, Jönköping. Tryck: OPE (stämpel) som står för Osnabrücker Papierwaaren-Fabrik, Berl (verksam 1800-talet-1912)

Jönköping

Jönköping var en stor stad redan i början av 1900-talet och det kom även vykort med järnvägsmotiv. En stor förändring genomfördes 1905. Från och med den 1 april detta år blev det tillåtet att inrikes och till vissa länder skicka vykort med delad adressida. Det betydde att vykortsidan kunde bli ren från skrivna texter.

JÖNKÖPING Järnvägsstationen med posthuset

Jönköping. Järnvägsstationen med posthuset.

Förlag A-B, ALGA, Avd 3. Nr 292. Daterat Jönköping 5/9 1932 och adresserat till London, England. Stämpel: FKBM (Fack med bevakning) HLSB-GBG 6/9 1932.

Jönköping. Statens Jernvägsstation.

Jönköping. Statens Jernvägsstation. Foto: Okänd. Tryck: SSW Skillingaryd, september 1994. Utgivare: Länstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information AB, Upplaga: 4.000. Kort 9:16. Vykortet utgavs den 16/9 1994 med anledning av järnvägen Jönköping-Vaggeryd 100 år.

Julhälsning från Jönköping. Motiv: Tomtar vid A6 militärförläggning. Stämplat Jönköping 23/12 1908 skickat till Skillingaryd. Tryck: Importerat, Tryckt logotyp: Granbergs Konstindustri använd cirka 1905–1910.

Järnväg, järnväg, järnväg...

Lite överallt i staden kunde man se spår av järnvägen, men så småningom även andra spår. 1907 kom spårvagnarna som var kvar till 1958. Järnvägen har dock till stora delar bestått även om exempelvis Jönköpings Hamnstation upphört.

Jönköpings Hamnstation. Förlag: Halls Bokhandel. Import. Stämplat PKXP No 10 B Ned 3/11 1901 (postkupéexpedition Nässjö-Malmö).

Jönköpings hamnstation omkring 1935–1940. Modell i skala 1:87 byggd av Leif Palm 1993. Sista tåget från Jönköpings hamn gick den 3 januari 1972. Foto: Leif Palm 1994. Tryck: Skillingaryds Tryckeri AB, september 1994. Utgivare: Länstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information AB. Upplaga: 10.000. Kort 2 (16). Vykortet utgavs den 16/9 1994.

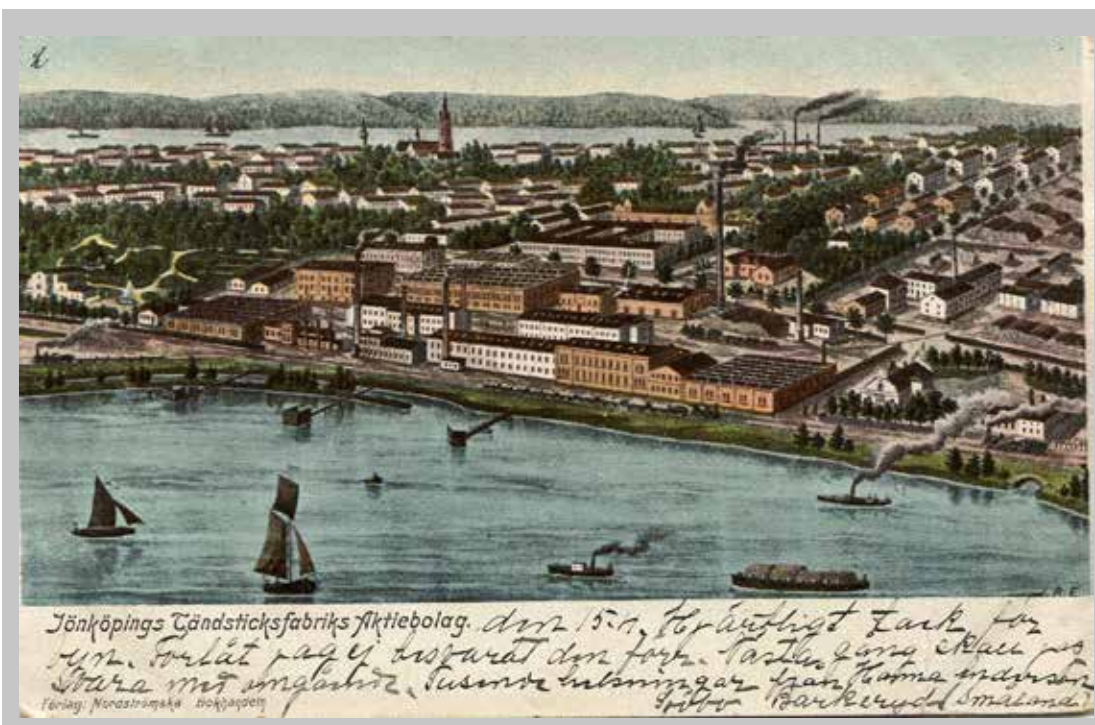
Jönköping. Utsikt åt Dunkehallar och Bymarken. Man ser tågröken och ångloket lite till vänster. Loket kommer från Falköping och är på ingång till stationen i Jönköping. Tryck: Omkring 1915. Stämplat 14/12 1933.

Utsigt från Dunkehallar. Jönköping. Järnvägen Falköping-Jönköping ses till höger alldeles vid Vättern. Stämplat Jönköping 13/1 1908. Adressat: Götafors, Vaggeryd.

Jönköpings station. Rocksjön. Hållplatsen till A6 köpcentrum. Foto: Per Bunnstad 31/8 1994. Tryck: Skillingaryds Tryckeri AB, september 1994. Utgivare: Länstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information AB. Upplaga: 10.000. Kort 6 (16). Vykortet utgavs den 16/9 1994.

Jönköpings Tändsticksfabriks Aktiebolag. Förlag: Nordströmska Bokhandeln. Stämplat Svar-
torp (utanför Jönköping) 18/4 1902. Tryck: Import (troligen Tyskland)

Vintergatan och Östra Jernvägsstationen. Jönköping. Gripenbergsbanan utgick från Jönkö-
pings Östra station och avståndet till Vireda var 44,1 km. Denna station låg nära stationen vid
Vaggerydsbanan. Stämplat Lönneberga 19/7 1906.

Jönköping – Ienecopia

Den 18 maj 1284 fick Jönköping (Ieneco-
pia) sina första kända stadsprivilegier. De
var avfattade på latin av Magnus Ladulås
i ett på Alsnö i Mälaren dagtecknat doku-
ment. Det är Sveriges äldst bevarade privi-
legiebrev. I februari 2019 blev det känt att
Riksarkivet kräver tillbaka dessa brev som
numera förvaras i Jönköping, men från
Jönköping vill man inte släppa sig ifrån
dessa.

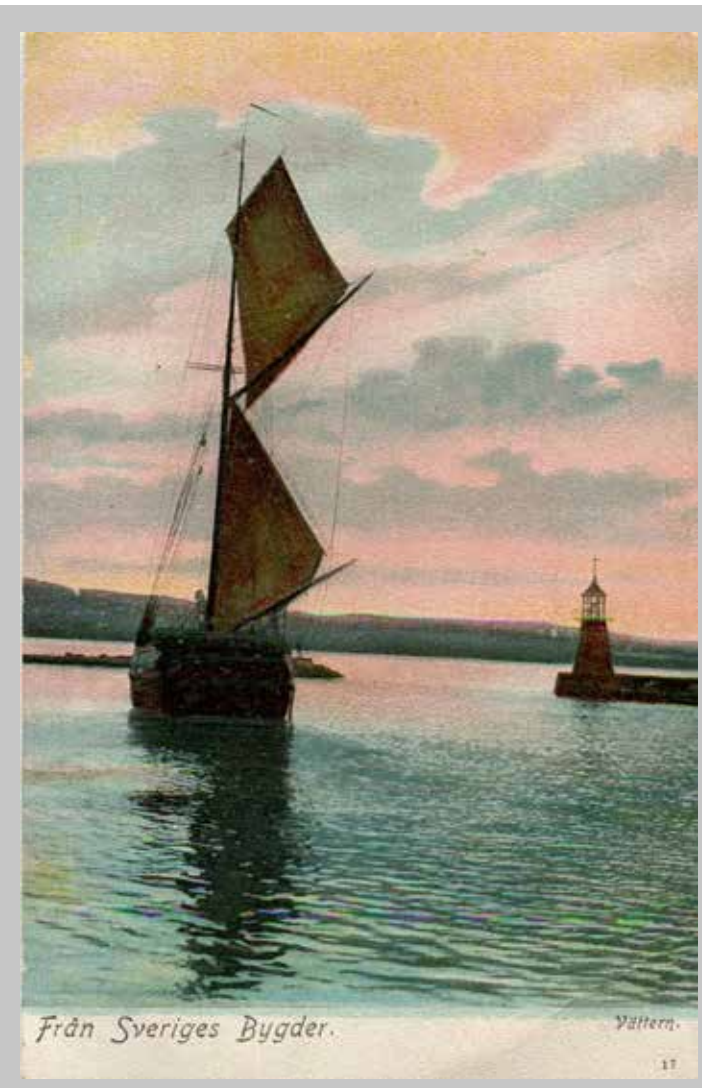
Hamnpiren. Jönköping.
Förlag: Granbergs Konstindus-
tri AB, Stockholm om-
kring 1915. Tryck: Troligen i
Tyskland

**Jönköping. Hamnen. Motala
Express.** Motala Express sjösat-
tes 1895 och har mycket använts
på turer till och från Jönköping
men har numera Stockholm som
hemmahamn.
Kortet är skrivet och skickat till
Byarum men saknar poststämpel.

**Staden sedd från vester.
Jönköping.** Tryckt logotyp:
Granbergs Konstindustri använd
cirka 1905–1910. Importerat.
Obegagnat.

Från Sveriges Bygder. Vättern. Stämplat Linköping 6/8 1907.

Hamnen och Stora Hotellet. Jönköping. Förlag: Hanna Johanssons Cigarraffär omkring 1910. Import. Tryckt logotyp: Granbergs Konstindustri använd cirka 1905–1910. Stämplat PKXP No 6 C 7/8 1911.

Jönköping. Vattenledningen. Förlag: Halls Bokhandel omkring 1901. Stämplat Gripenberg 22/3 1904.

Jönköping – staden vid och med vatten

Det blev ett tidigt nöje att besöka Jönköping för inte minst vattnets skull. Vätterns vatten var på 1800-talet närmast odrickbart då det inte fanns några reningsverk. Stadens drabbades också flera gånger av omfattande epidemier. 1865 blev den centrala vattenledningen klar och Jönköping var tredje staden i landet med en sådan. Vattenledningen gjorde också att det blev möjligt med brandposter i staden.

Jönköping. Teatern. Tryck: C.W.G.J. Spårvagnarna kom 1907 så kortet är från det året eller något år efter. Inte vid vattnet, men i Jönköping är det alltid nära dit.

Svängbron med St. Hotellet o Bankhuset. Jönköping. Foto: O. Hertzberg, Vernamo. Obegagnat. Kanalborn ligger alldeles rakt fram.

Jönköping. Brandstationen. Okänt förlag. Stämpel :Jönköping omkring 1910. Det pampiga byggnaden invigdes den 29 januari 1898. Inför en kommande rivning ockuperades det av ungdomar 1982 och politikerna ändrade sig. Huset står kvar än i dag.

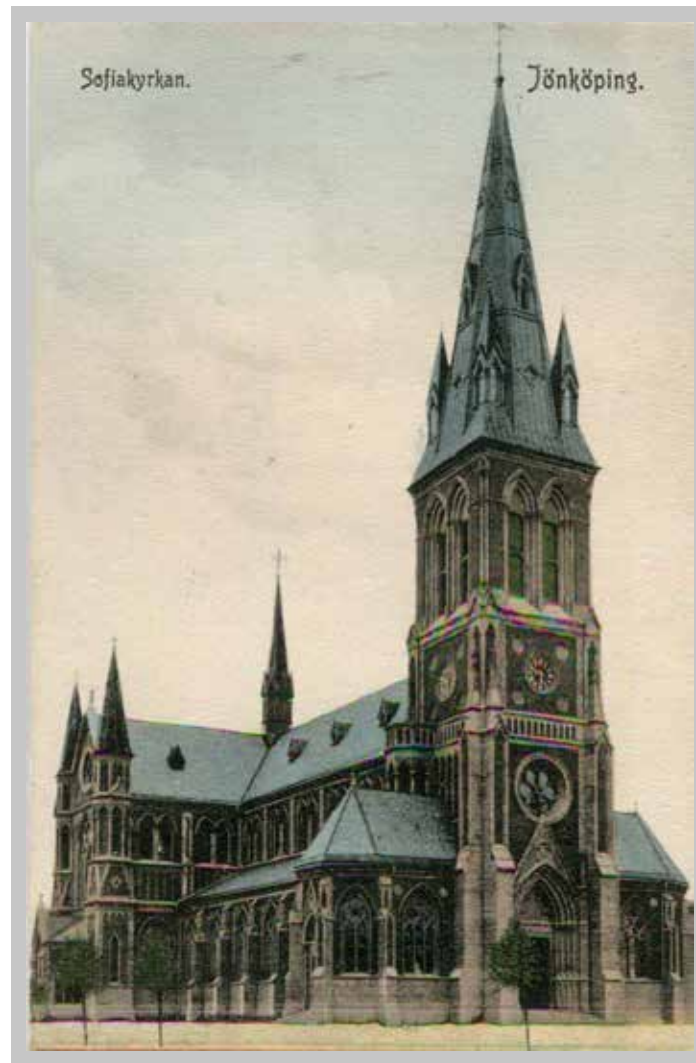
Vestra Storgatan. Jönköping. Förlag; Anna Lagerqvists Cigarraffär. Tryck: Granbergs Konstindustri (stämpel) omkring 1908. Importerat. Stämplat. Frimärket plundrat (borttaget) Jönköping 1/2 1910-

Stora Hotellets Trädgård. Förlag: Nordströms Bokhandeln, Pontus Steen. Import. Frankerat och stämpel PKXP No 6 C (postkupéexpeditionen Falköping Ranten - Nässjö) 15/8 1902. Hotellträdgården lockade. Den låg norr om hotellet mot Vättern. Här kunde man få en kopp kaffe eller ett glas punch bland blommor, skulpturer och estrader. 1929 var sista säsongen för sedan byggdes ett nytt hus här.

Kristinakyrkan. Jönköping. Foto: O. Hertzberg, Värnamo. Stämplat Jönköping L 14/5 1912.

Sofiakyrkan. Jönköping. Förlag: Anna Åblads Tobakshandel, Jönköping. Tryck: Granbergs Konstindustri (stämpel) omkring 1908. Importerat. Stämplat Jönköping 28/2 1909. Kyrkan invigdes 1888.

Jönköping – besöksstaden

Möjligheten att åka till Jönköping ökade drastiskt när järnvägen kom. Visst fanns det affärer även i exempelvis Vaggeryd men inte alls samma utbud. Man reste gärna till den stora stadens centrum för att handla och gör så än i dag även om det numera mest handlar om stora köpcentra. Man fick ökad möjlighet att gå på arrangemang i stadens kyrkor, besöka tingsrätt och residens. Sedan var det fotboll som lockade till Stadsparksvallen.

Länsresidenset, Jönköping. Carl Nilssons Ljustrycksanstalt, Stockholm. Cr. 10158. Carl Nilsson lät trycka färgvykortet i Tyskland. Med ledning av numreringen för detta kort bör det vara tryckt 1910–1911. Stämplat Hästholmen 17/11 191?. Byggnaden stod klar 1886.

Idrottsplatsen i Jönköpings stadspark med restauranten och staden i fonden. Förlag; Nordströmska Bokhandeln, Pontus Steen, Jönköping. Import. Stämpel: PKXP (postkupéexpedition) 25 C 26/5 1903 – för linjen Falköping Ranten - Nässjö. Stadsparksvallen invigdes 1902.

Jönköping, Victor Rydberg. Obegagnat men daterat 29/7 1903. Porträttbysten i brons av Jönköpings store författare Viktor Rydberg (1828–1895) blev klar 1898. Den gjordes av skulptören John Börjeson.

Jönköping, Kungl Jönköpings Reg:tes marsch genom staden den 8 Okt. 1914. Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm 1914. Nummer 14419. Ofrankerat men skrivet. Ett så kallat reportagevykort, från en händelse. Dessa kort blev populära på framför allt 1910-talet.

Gamla Jönköping. "Svintorget", med Stora Hotellet i bakgrunden. Säljas till förmån för Jönköpings Borgarhem. Foto: Okänd omkring 1860 och därmed ett av de äldsta från Jönköping. Tryck: Omkring 1910. Obegagnat. Folkblivsbilder blev mer och mer vanliga.

Det var mycket svart och vitt även åren kring 1910

Vykort i färg var oftast dubbelt så dyra och därmed mindre vanliga. Vykort var fortfarande det man mest kommunicerade även om telefonen hade börjat göra sitt intåg. Vaggerydsbanan spelade stor roll och lantbefolkningen fick en chans att komma till den stora staden för nöjen av olika slag. Tänk bara med spårvagnen som kom 1907 till staden, Stadsparken, stora marknader eller militärens intåg från Skillingaryd 1914.

Första Majhälsning Jönköping 1903. Foto och Ljustryck från Jönköpings Lit: A.B. Arr. Stämplat Jönköping LBR (lådabrev) 25/5 1903.

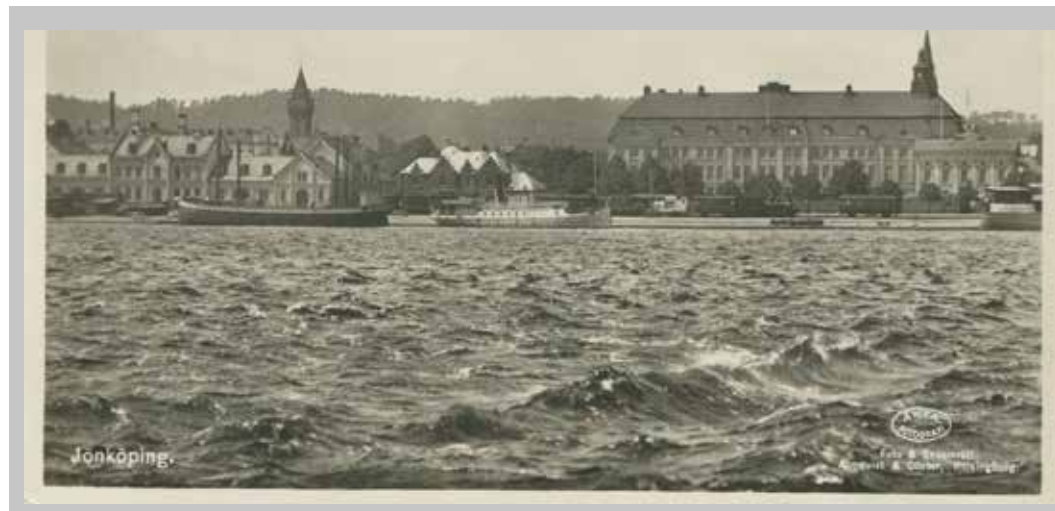
Jönköping Stadspark. Folkdansens vänner och gästgifvaren i Dröpskult. Tryck: Omkring 1903. Stämpel: PLK 244 (postlådekupén Jönköping-Vaggeryd) 3/12 1905. Kortet är daterat Hofslätt.

Smålandsstenen i Stadsparken, Jönköping. Carl Nilssons Ljustrycksanstalt, Stockholm. Nr. 10162. Av numreringen för detta kort bör det vara tryckt 1910–1911. Obegagnat.

Jönköping omkring år 1870. Järnvägsstationen och tändsticksfabriken. Foto: N.B. Ögren. Förlag: Jönköpings läns museum. Obegagnat. Järnvägen gick längs Vätterns strand och fortsatte mot Falköping. Det var den så kallade Jönköpingsbanan som sedan fortsatte österut till Nässjö vid södra stambanan. Söderut blev det 1894 Vaggerydsbanan och en smidig förbindelse till orter som Värnamo och Halmstad.

Jönköping. Foto och ensamrätt: Almquist & Cöster, Hälsingborg. Stämplat PKXP no 6 B (Falköping/Falköping Ranten - Nässjö) 10/6 1931. Det är Munksjön som syns och alldeles bakom den vita båten ses Jönköpings hamnstation. Med förstoringsglas kan man se ett ånglok med dess ånga och flera vagnar. Den översta delen av kortet med enbart himmel är gömd för att ge plats för fem vykort på denna sida.

Jönköping. Järnvägsstationen. Förlag: Pressbyrån – nummer 29179. De två första siffrorna avsåg filialen i Jönköping och sedan löpnummer. På baksidan finns Pressbyråns logotype som började användas kring 1945. Kortet är obegagnat.

Från Jönköping och vidare

Man kom till och från Jönköping på de mest skilda sätt men helt klart är vi tvungna att fortsätta vår resa. Vi lämnar stationsmiljön som var sig lik från 1860-talet och långt framöver.

Vi har mött människor på flykt och tar oss till hamnstation på den ibland faktiskt blåsiga Munksjön innanför Vättern. Så går resan söderut längs Munksjöns västra strand, mot Ljungarum och sedan första stoppet i Hovslätt.

Privatbild. Stämplat Jönköping 27/8 1929. Privatfoto.

Den 2 augusti 1929 anlände omkring 900 svensktlingar till Jönköping.

De togs vid ankomsten vid järnvägsstationen emot av tusentals människor. De hade lämnat Gammelsvenskby i södra Ukraina för att under några månader vara inkvarterade i 12:s gamla lokaler på Ryhovsområdet, dit de fick åka spårvagn.

Jönköping. Munksjö. I bakgrunden Vättern. Flygfoto. Förlag: Nordisk Konst, Stockholm. Nummer 6002/20. 6002 angav vit kant runt bilden. 20 var löpande nummer för orten. Kortet är obegagnat. Till vänster längs Munksjöns strand går järnvägen som försvinner ned under bilden för att fortsätta mot Ljungarum, Hovslätt och vidare ända till Vaggeryd.

6. Hovslätt

Hovslätt fanns även när järnvägen kom 1894 men det bodde inte många här.

Man kan säga att Hovslätt tog fart tack vare järnvägen. Hovslätt firade för övrigt sina 100 år just 1994.

Stationen och samhället fick sitt namn från den kvarn som fortfarande finns kvar i hembygdsparken.

Hovslätt lär vara nämnt så tidigt som på 1500-talet, då som en smedja.

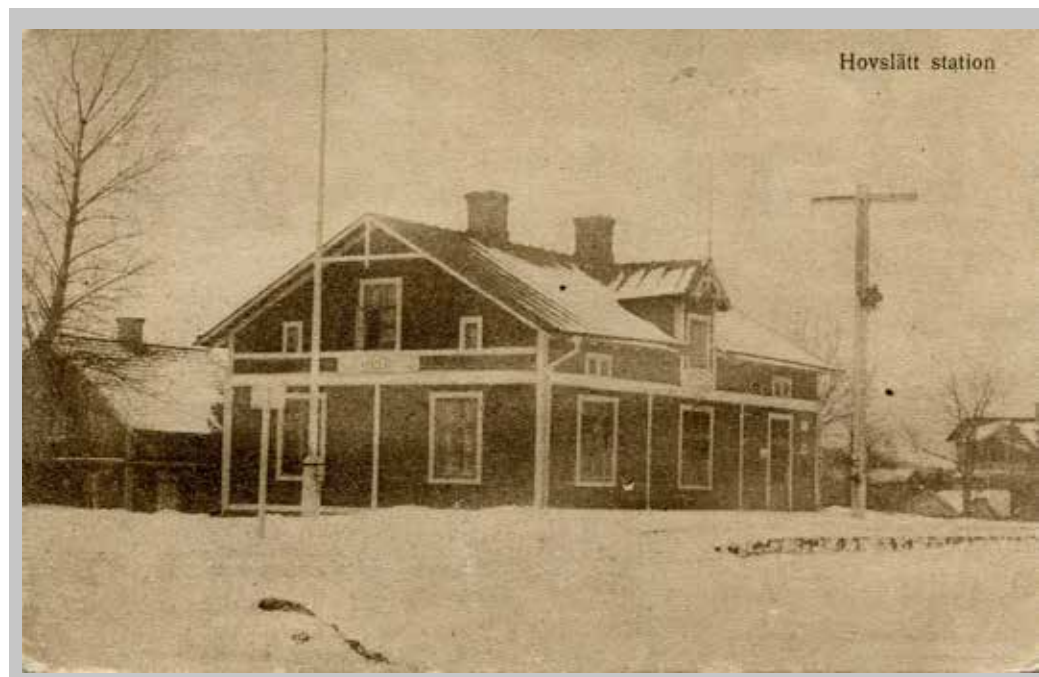
I dag bor det lite drygt 3.000 personer i samhället som numera utgör en del av Jönköpings kommun.

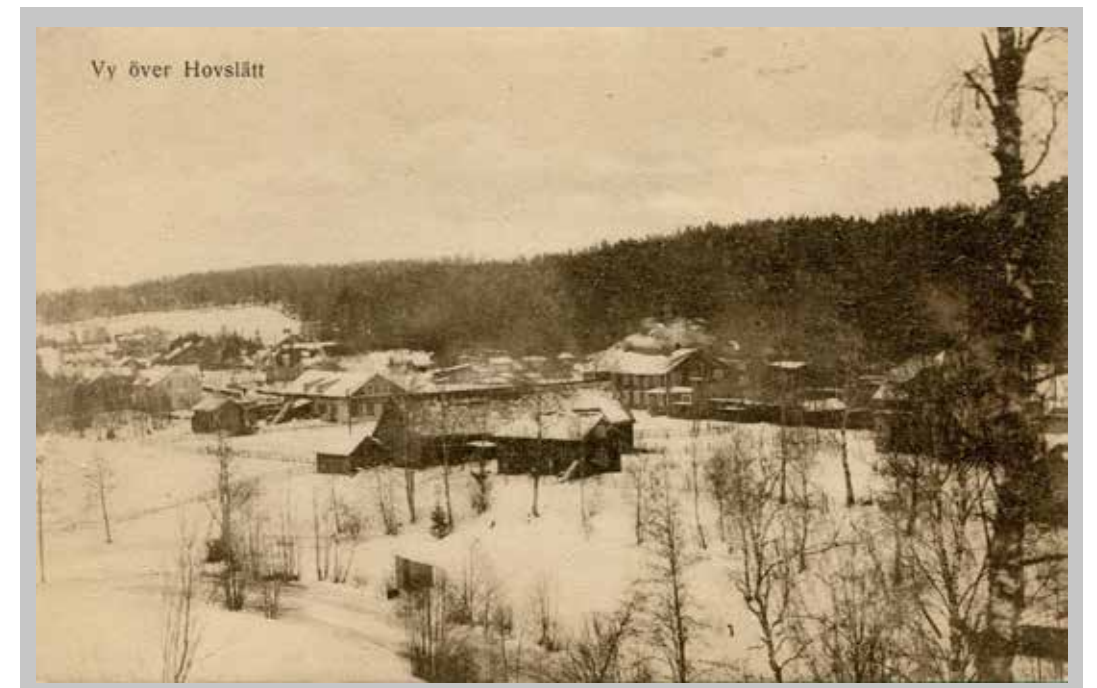
Hovslätt. Jernvägsstationen. Stämplat Hovslätt 29/3 1904. Stationen byggdes 1894, och var en förenad järnvägs- och poststation 12/11 1894–14/12 1950. De flesta stationshus utmed Vaggerydsbanan byggdes efter samma ritning och det är en förklaring till att de såg likadana ut. Från stationen i Hovslätt utgick mycket gods som industrierna sände ut i Sverige. 1966 stängde man helt. Stationen drogs in eftersom antalet resenärer hade minskat och godshanteringen var borta. Huset finns dock kvar än i dag.

Hovslätt. Avfotografering av ett vykort från omkring 1902. Tryck: SSW Skillingaryd september 1994. Utgivare: Länstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information. Upplaga: 4.000. Kort 11:16. Kortet utgivet i samband med järnvägens 100-årsfirande.

Hovslätt station. Förlag: O.V. Lindeborg, Hovslätt. Foto: Axel Träff. Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm cirka 1915–1920. Stämplat: Hovslätt 25/1 19??. Frimärket borta (plundrat).

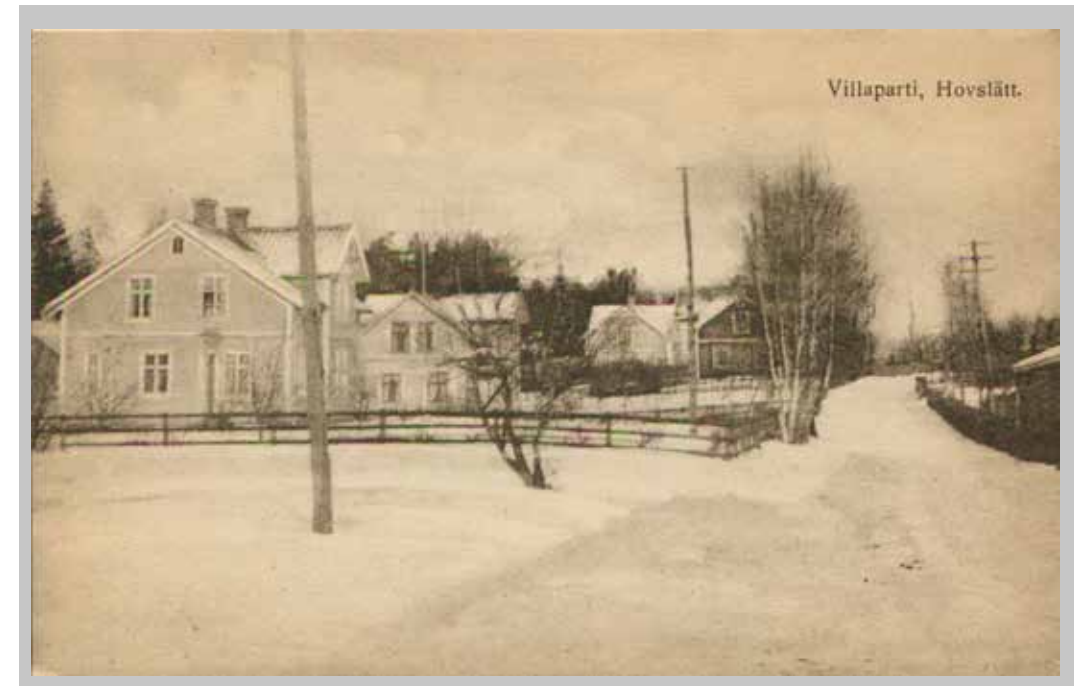

Vy över Hovslätt. Förlag: O.V. Lindeborg, Hovslätt. Foto: Axel Träff. Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm cirka 1915–1920. Obegagnat.

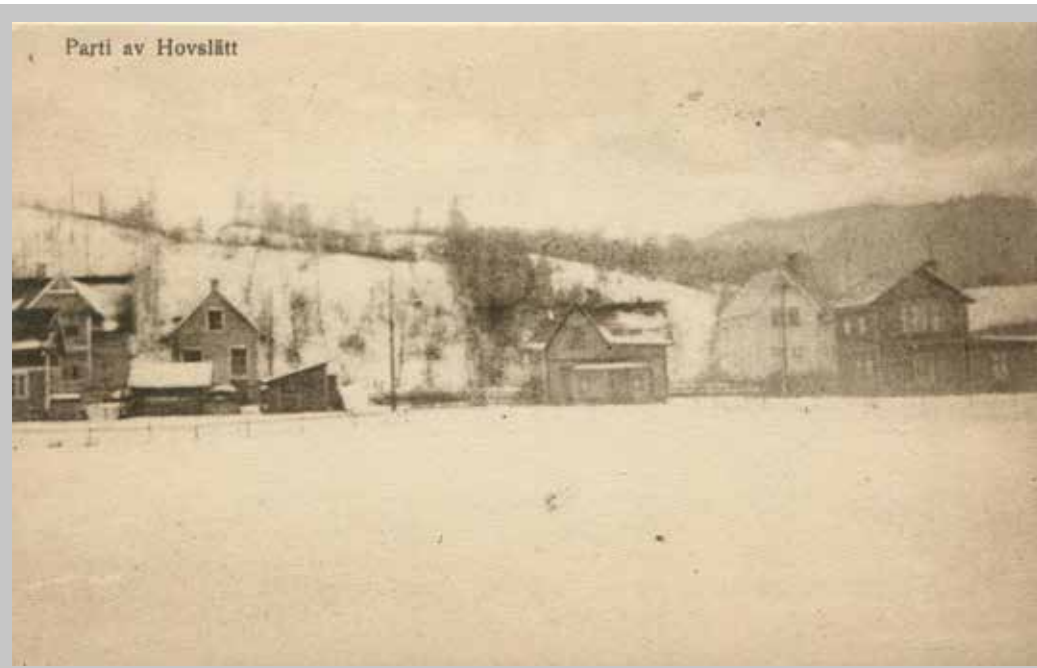

Hovslätts järnvägsstation omkring 1955
Stationen anlades i samband med järnvägsbygget 1894

Hovslätts järnvägsstation omkring 1955. Förlag: Hovslätts Hembygdsförening 1994. Stämplat Hovslätt 1/10 1994 i samband med firandet av samhällets 100 år och järnvägens 100 år.

Villaparti, Hovslätt. Förlag: O.V. Lindeborg, Hovslätt. Foto: Axel Träff. Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm cirka 1915–1920. Obegagnat.

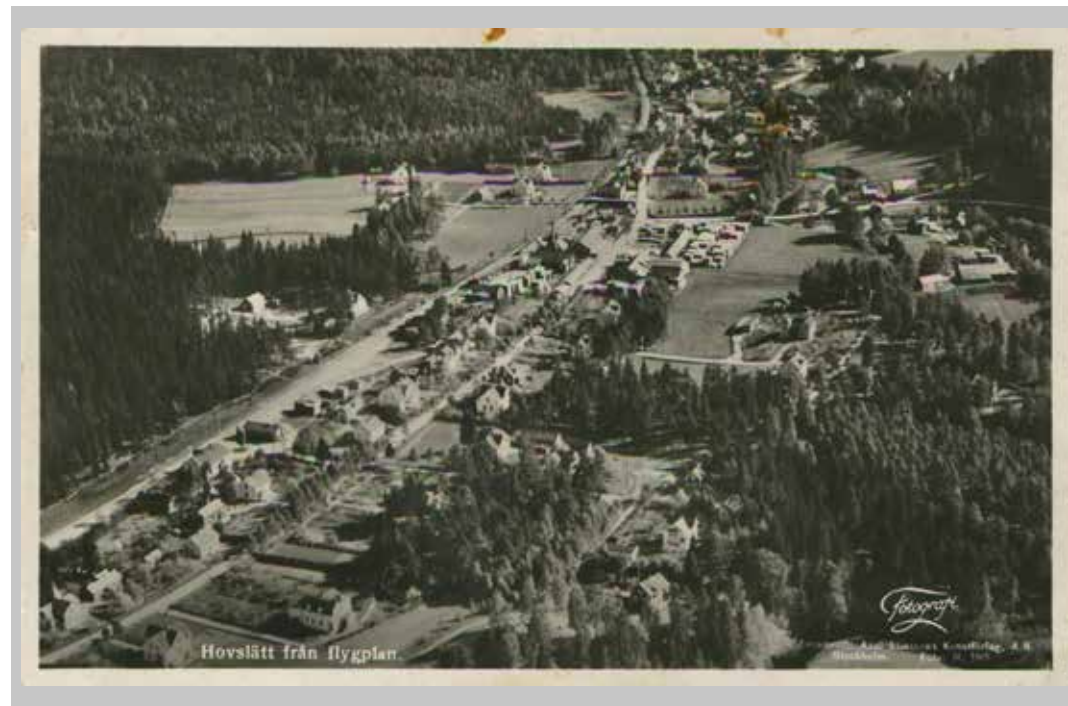

Parti av Hovslätt. Förlag: O.V. Lindeborg, Hovslätt. Foto: Axel Träff. Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm cirka 1915–1920. Obegagnat

Flygbild över centrala Hovslätt 1946
Hovslätts Mekaniska Snickerifabrik med såg och brädgård.
Till höger Hovslätts Möbelfabrik och Lindeborgs affär.

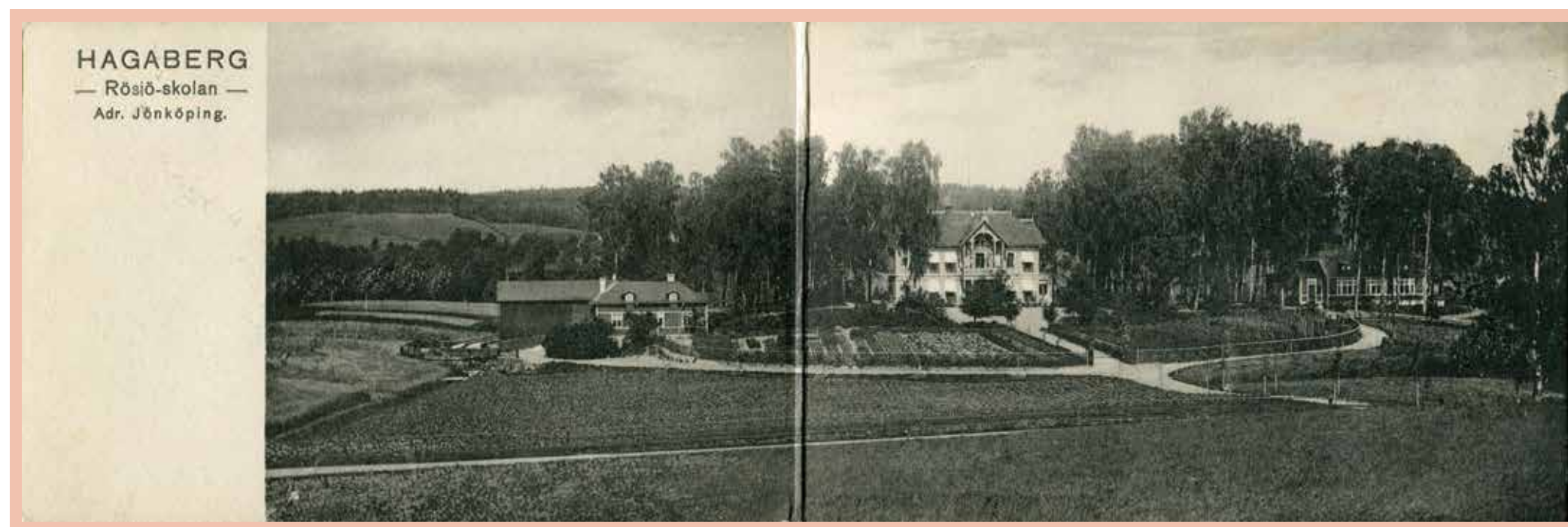
Flygbild över centrala Hovslätt 1946. Järnvägen ses i högerkanten uppifrån och ned med sidospår in till snickerifabriken. Förlag: Hovslätts Hembygdsförening 1994. Stämplat Hovslätt 1/10 1994 i samband med firandet av samhällets 100 år och järnvägens 100 år.

Hovslätt från flygplan. Foto: Axel Elianssons Konstförlag A.B. Stockholm. Foto: H 190. H står för 1932. Förlag: Bröderna Lindkvist, Smålands Taberg. Stämplat Gränna 14/6 193?. På andra sidan logotypen KSAK – Kungliga Svenska Aeroklubben. Denna användes för flygfoton 1921–1934. Numrering 35305.

Vy från Hovslätt. Förlag: Carl Hansson, Hofslätt (ensamrätt) omkring 1912. Stämpel PLK 244 8/12 1913 – postlådekupén Jönköping-Vaggeryd.

Hagaberg – Rösiöskolan. Förlag: Emil Bergmans, Bokhandel, Jönköping. Tryck: Importerat omkring 1905. Obegagnat av modell panoramavykort men det räknas som en trycksak där portot var 4 öre mot 5 öre för vykort. Det anges på andra sidan att porto är 4 öre men ”Sändas brevmeddelande som korsband, bötar afsändaren 5 kr.”

Hagaberg. Privatfoto omkring 1910. Stämplat Hovslätt 13/? 19?? (plundrat på frimärket). Adresserat till Hullda Karlsson, Bårestorp, Hook. Viktor skriver att han är på lantbruksskolan och på bilden återfinns hans kamrater.

Per Rösiö startade Nordiska Lantbruksskolan i Ramsjöholm 1893 och året därpå flyttades den till Hagaberg i Hovslätt. Här blev den landets största lantbruksskola med flera hundra elever varje år. Det finns många vykort härifrån då många ville skriva hem och berätta om livet på skolan.

Nordiska lantbruksskolan, Hagaberg, Jönköping. Förlag: Nordströmska Bokhandeln, Pontus Steen. Import. Stämplat PLK 244 – postlådekupén på tåget Jönköping - Vaggeryd – den 27/11 1902.

Rösiö-skolans småbruk. Förlag: Emil Bergmans Bokhandel, Jönköping. Imp. Stämplat 2/5 1916.

Nordiska Lantbruksskolan, Hagaberg, pr Jönköping. Direktör P. J. Rösiö. Tryck: Jkpgs Lit. A. B. Arr. Obegagnat och utan text, På ett likadant vykort tryckt tidigare framgår det att är 330 deltagare i mars 1904 på den tionde småbrukarekursen.

7. Norrahammar

Norrahammar har sitt ursprung i den gamla Tabergs Norre Hammaren. Tabergs Norra Hammaren var en hammarsmedja som tillhörde Tabergs Bruk och tillkom i början av 1600-talet. Så småningom formades namnet till Norrahammar. Samhället Norrahammar växte upp kring Norrahammars bruk som på allvar startade 1877. Man fick poststation först 1894 i samband med att järnvägen kom och de var förenade 12/11 1894 – 30/9 1919. Norrahammars mest kända invånare alla tider är ishockeymålvakten Stefan Liv (1980–2011).

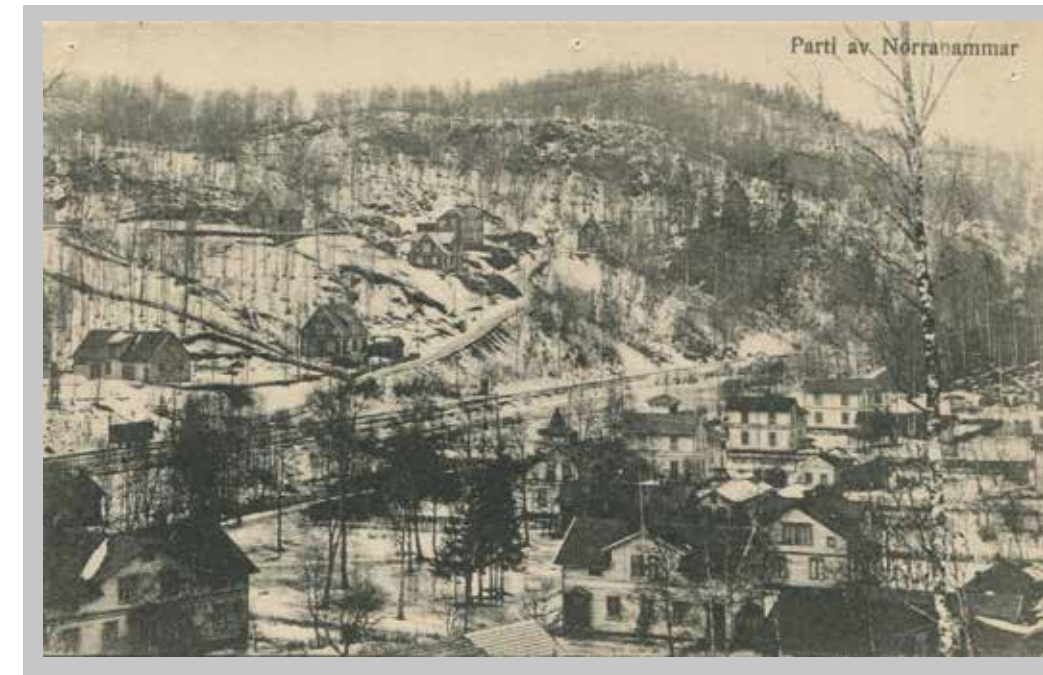
Motiv från Waggerysbanan (Norrahammar). Stämpel: Jönköping LBR (lådabrev) 22/9 1901.

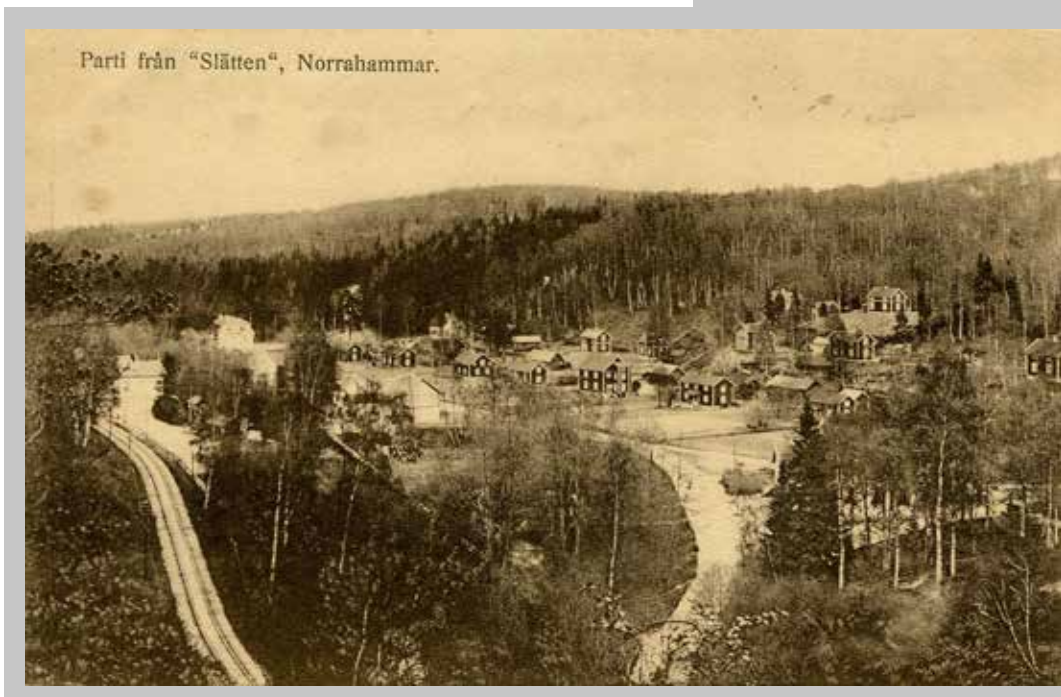
Motiv från Norrahammar. Foto: Vilén & Johansson, Borås. N:o 340. Obegagnat omkring 1902. Alla husen har rivits.

Parti av Norrahammar. Bruksområdet ses till vänster och allra längst till vänster högt upp skymtar Spånbergsvillan som brann nyårsafton 1927. Kortet är noterat med bläck "Makulerad". Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm omkring 1915. Obegagnat. Foto: Omkring 1915.

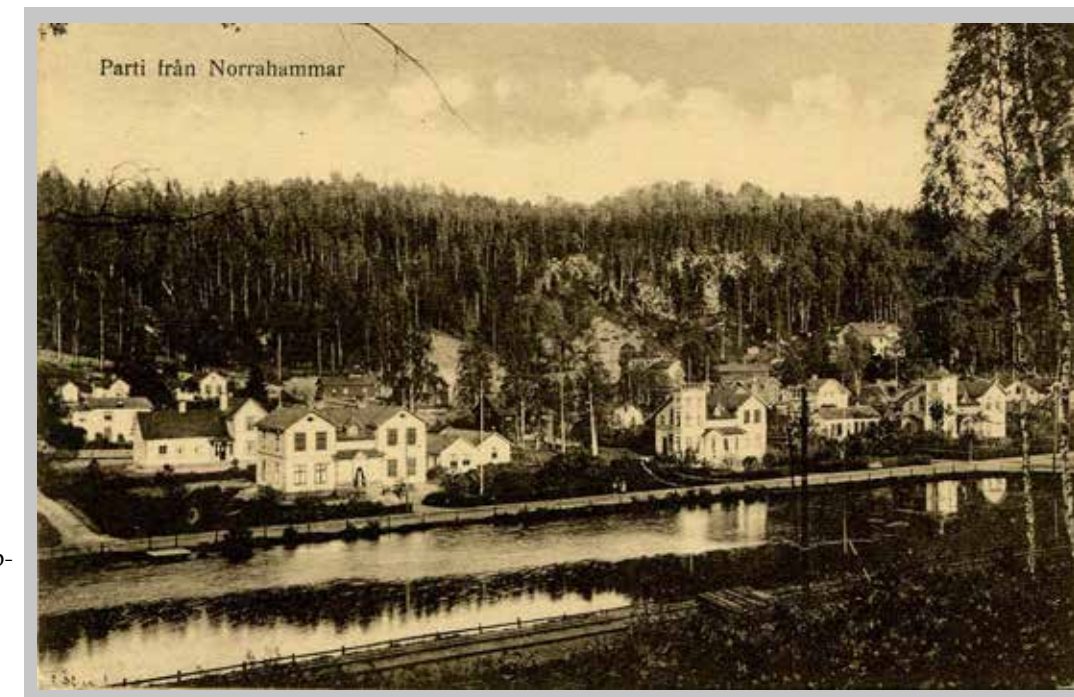

Parti av Norrahammar. Detta är lite åt norr jämfört med bilden till vänster. De flesta husen är rivna i dag förutom en del upp i backen. Kortet är noterat med bläck "Makulerad". Trycklinjerna på adressidan är mycket svaga. Obegagnat. Foto: Omkring 1915.

Parti från "Slätten" Norrahammar. Förlag: A.F. Hallberg. Obegagnat omkring 1915. Järnvägen syns till vänster. Drygt 100 år senare finns i mitten Norrahammars Kommunala Slättenhusen och ned till höger skolan.

Parti från Norrahammar. Förlag: A.F. Hallberg. Stämpel Norrahammar 27/3 1919. Järnvägen syns längst ned. I stort sett alla husen är rivna 100 år senare.

Norrahammar.
PLK 385 (postlådekupén Strömstad - Göteborg) 5/7 1910. Import.

Norrahammar. Järnvägsstationen.
Förlag: H.W. Gustafsson, Nya Torget 16, Jönköping. Tryckår: 1905-1908. Stämplat Norrahammar 14/7 1908.

Parti från Norrahammar.
Förlag: A.F. Hallbergs Kortvaruhandel. Stämpel Jönköping L 28/7 1911.

Första Maj 1902, Norrahammar.
Tryck: Ljustr. från Jönköpings lit A.B. Arr, Stämplat PLK 244 (postlådekupén Jönköping - Vaggeryd) 13/5 1902. Kortet har gått med tåget till Skillingaryd.

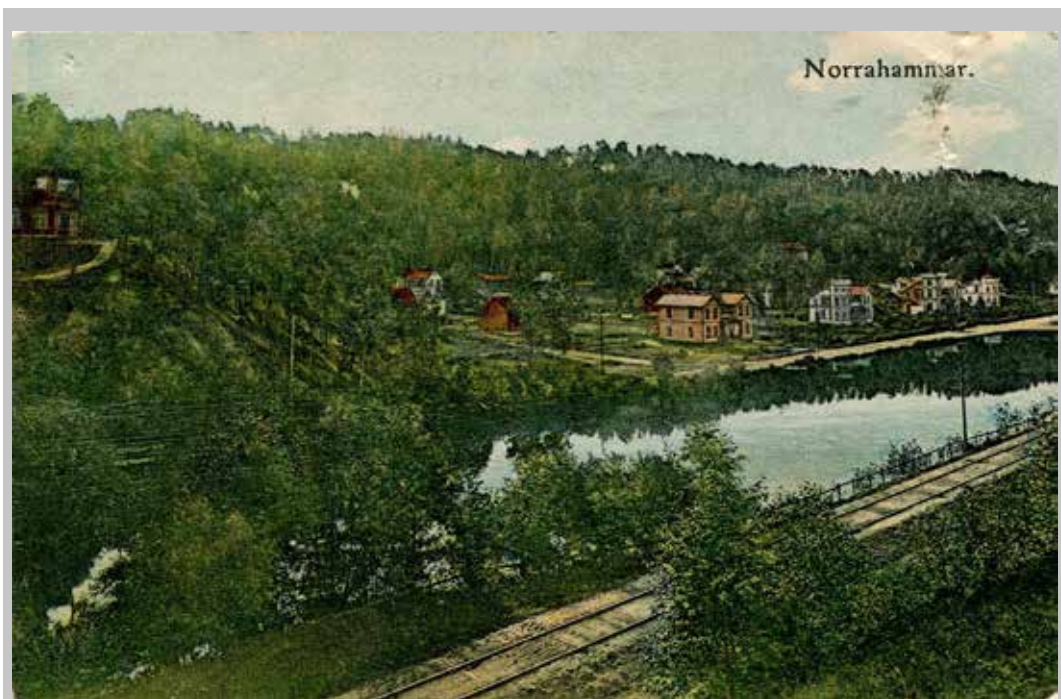

Norrahammar. Järnvägsstationen.
Adresserat Norrahammar 23/7 1921 med svärtydd stämpel till Skurup.

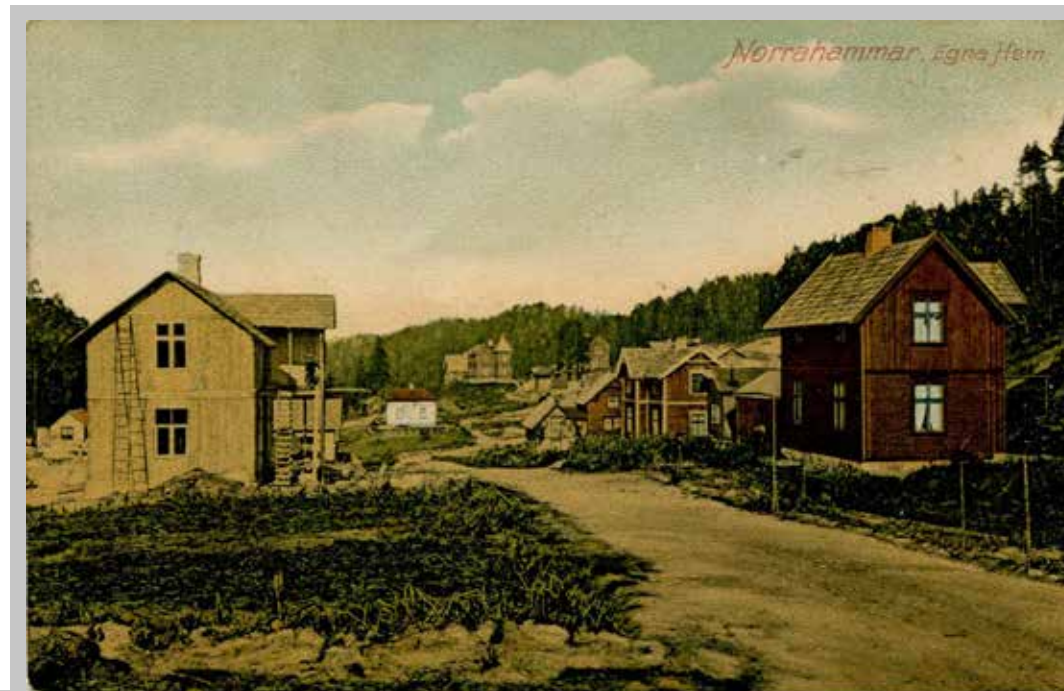
Ur Smålands Allehanda 12/3 1984:
Från Vaggeryd anlände hit i går morse vid 7-tiden. För att bereda missionsvänner från Vaggeryd och andra orter utmed järnvägslinjen tillfälle att besöka missionsmötet i Jönköping hade nämligen Vaggerydsbanans entreprenör gratis anordnat ett extratåg. Efter att ha avlämnat passagerarna återvände tåget till Norrahammar och intog där en ny last av missionsmötesbesökare.

Norrahammar.
Nummer K 3204. Stämplat Kristinehamn 3/11 1906. Motivet är från något söder om stationen.

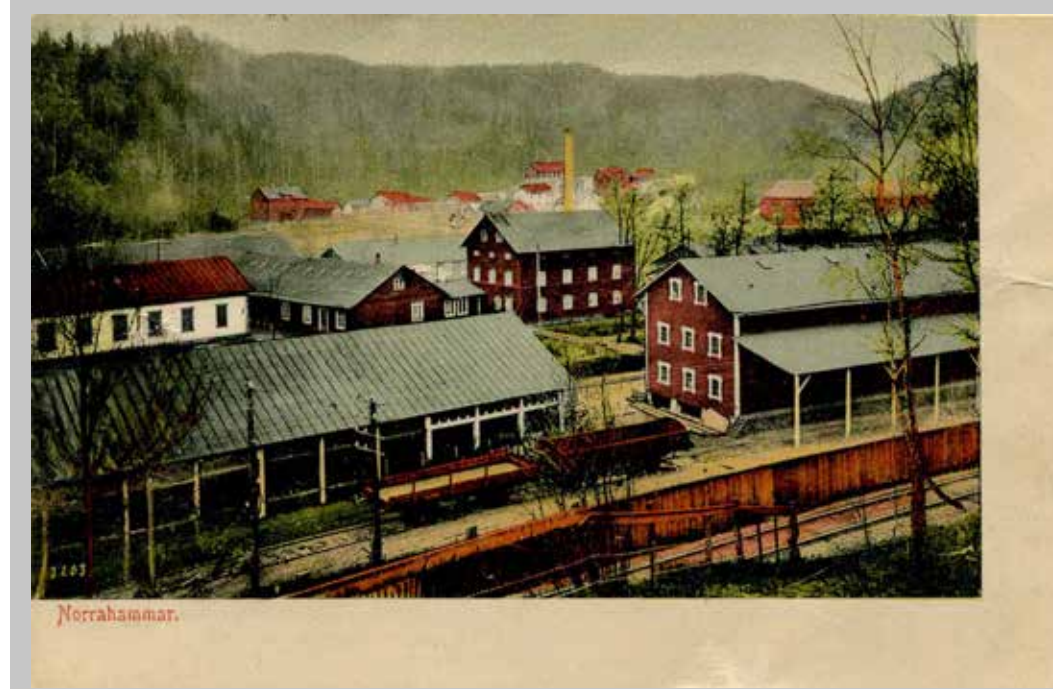
Norrahammar.
Skrivet omkring 1910.
Alla de närmast klassiska
husen på bilden var rivan
100 år senare.

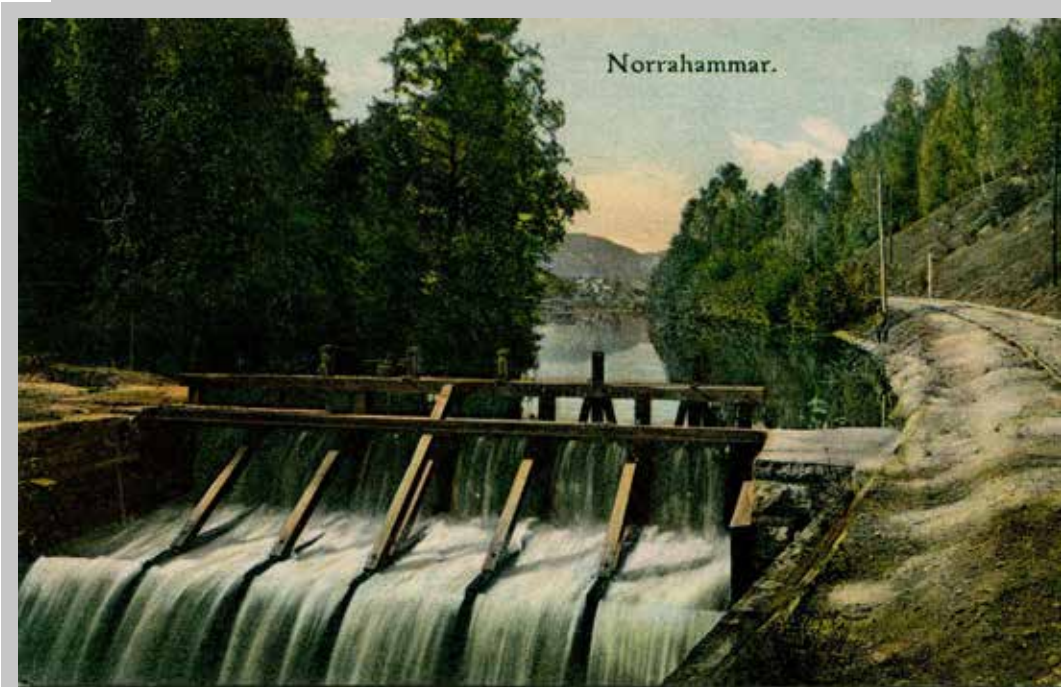
**Norrahammar.
Egna Hem.**
Förlag: H.W. Gustafsson,
Nya Torget 16, Jönköping.
Tryckår: 1905–1908.
Ofrankerat men skrivet.
Egna Hem är området
söder om Folkets Hus upp
i backen.

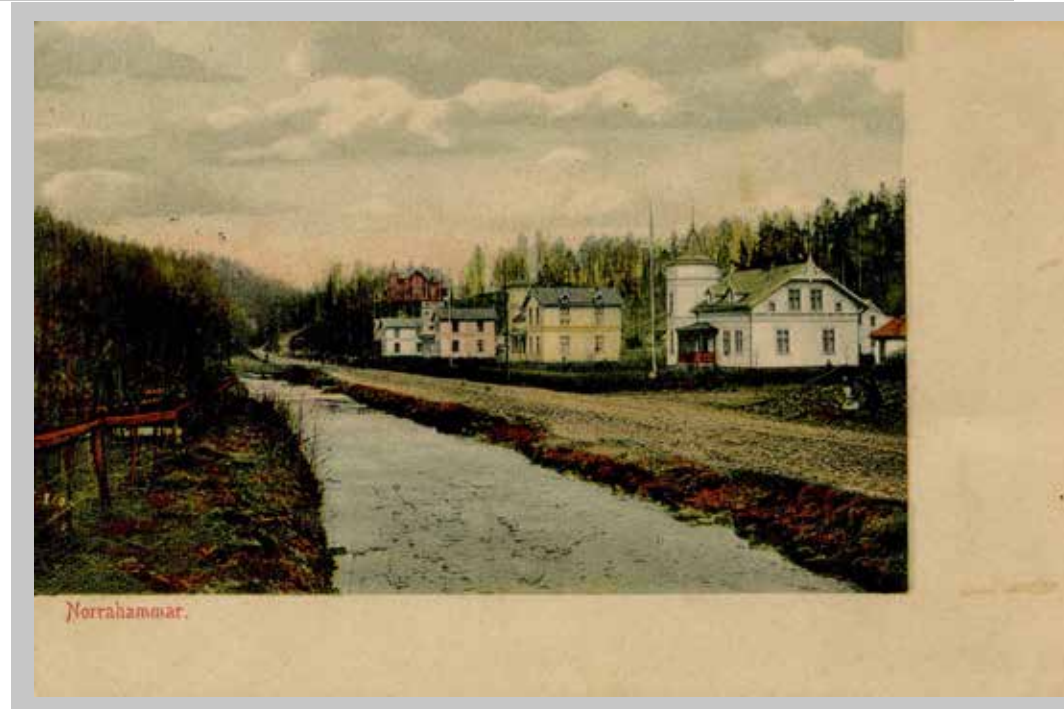
Norrahammar.
Tryck: 1905 eller 1906
(delad baksida). Stämplat
Norrahammar 2/? 1906.
Kortet är taget söderut och
till vänster skymtar berget
Taberg.

Norrahammar.
Tryck: 1906–1907 (delad
baksida). Foto: K 3206.
Stämplat Börstig 7/7 1906.
Byggnaderna tillhörde
Norrahammars Bruk.

Norrahammar.
Tryck: 1907–1907. Stämplat
5/10 1907 (skickat inom
Finland).
Fördämningen är numera
borta och man ser inte
längre någon vattenspegel.

Norrahammar.
Tryck: K3197, Stämpel:
23/7 1906. Daterat Taberg
22/7 1906.
På kortet med fördämning-
en intill skymtar några hus
och det är de som finns på
detta kort och flera andra.

Flygfoto över Norrahammar.

Ensamrätt: A/B Flygtrafik, Stockholm. Foto: Lilljeqvist. Förlag: K.G. Englund, Norrahammar. Stämplat 17/8 1945.

Motiv från Norrahammar.

Tryck: Axel Eliasson 50957 - omkring 1935. Svensk tillverkning. Förlag: Thunanders Bok- & Pappershandel, Norrahammar. Obegagnat. Kortet är taget från Folkets Hus och ned. I huset till vänster fanns ett kafé och till vänster var en cykelverkstad. Där bodde en man som hette Ekman. Järnvägen ligger till vänster om kortet.

Höga berg & djupa dalar. Motiv från Norrahammar.

Förlag: A.F. Hallberg. Ofrankerat men daterat 3/2 1931. Norr om järnvägsstationen. Järnvägsspåret ses för övrigt nära vattnet. I huset till vänster fanns Torssons slakteri och huset finns kvar än i dag.

Norrahammar.

Norrahammars Bruk. Foto: A.E. Tryck: Omkring 1902 (odelad baksida). Den tomma ytan i botten är gömd för att ge plats för övriga vykort. Längst upp till höger ses Spånbergsvillan som brann nyårsafton 1927.

Norrahammar.

Norrahammars Brukshotell. Foto: J. Engqvist. Obegagnat. Tryck: Omkring 1955. Hotellet byggdes 1929 som ersättning för den på nyårsafton 1927 brunna Spånbergsvillan. Den senare hade byggts 1890 av Norrahammars Bruks ägare, Emil Spånberg.

Utanför Norrahammar 20/2 1968.

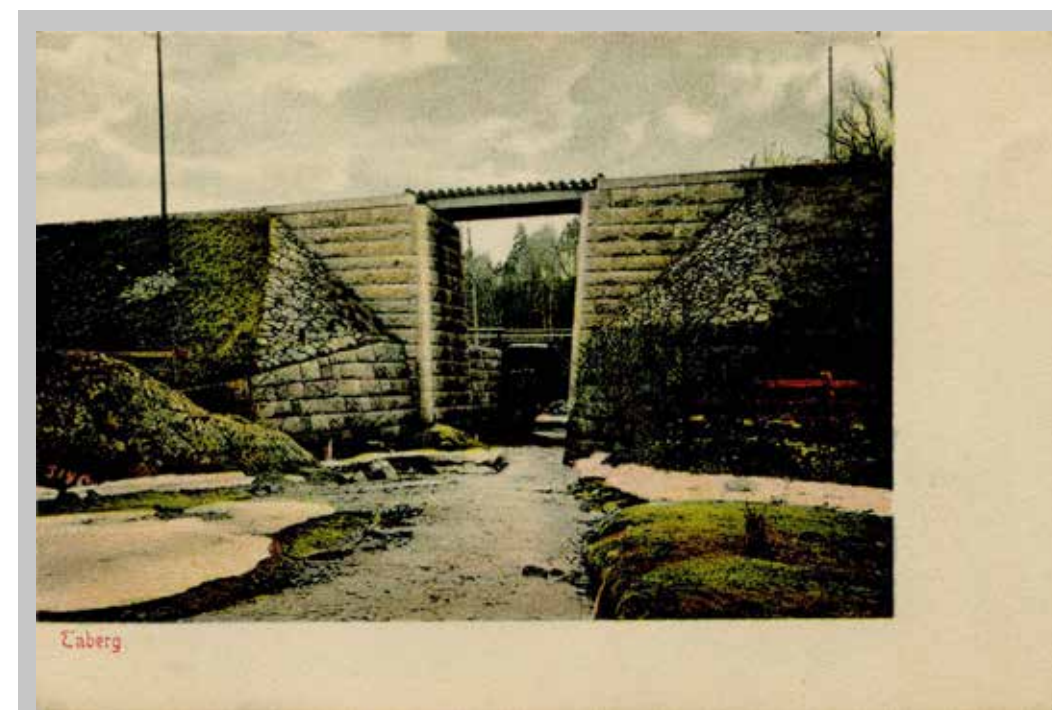
Foto: Lennart Julihn. Förlag: Anders Reinholdsson. Stämplat Malmö 27/2 1996. Huset som ses vid loket är det som kallades Torssons-huset där det på sin tid var slakteri.

8. Taberg

Taberg. Tryck: K3183. Stämplat Kaffatorp (Skåne) 3/2 1906. Kortet är taget mot norr. Till vänster ses huset som kallades Alforsen och till höger ses dåvarande Tabergs Träindustri.

Taberg. Tryck: K3185 1905–1906. Obegagnat. Kortet är taget från väster inne i samhället och Tabergsån rinner här.

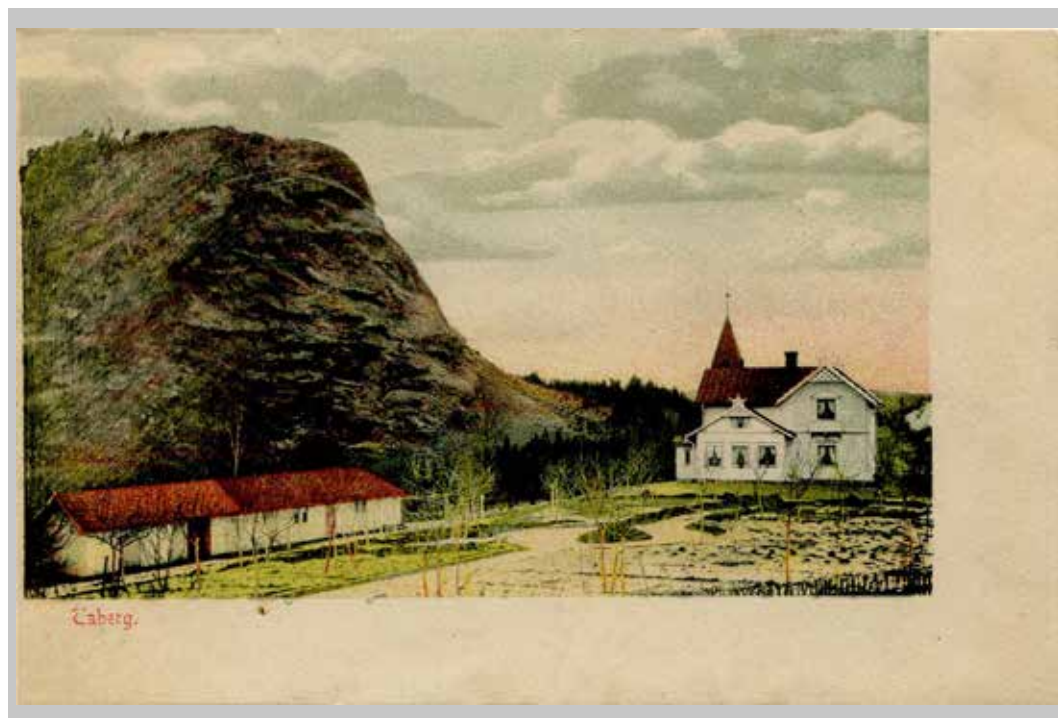
Tabergs järnvägsstation öppnades liksom de flesta andra utmed banan den 12/11 1894. Den invigdes året därpå av Oscar II och hans besök har förevigats med en minnessten i närheten av Tabergs kvarn. Det var lätt att bygga järnväg från Vagge-

ryd och norrut men i Taberg tog det nästan stopp. Inte för att man skulle upp på berget utan för att slänterna ofta fick stensättas och banvallen byggas upp med stenar, för dalgången var trång och slingrig så banan blev kurvig och backig.

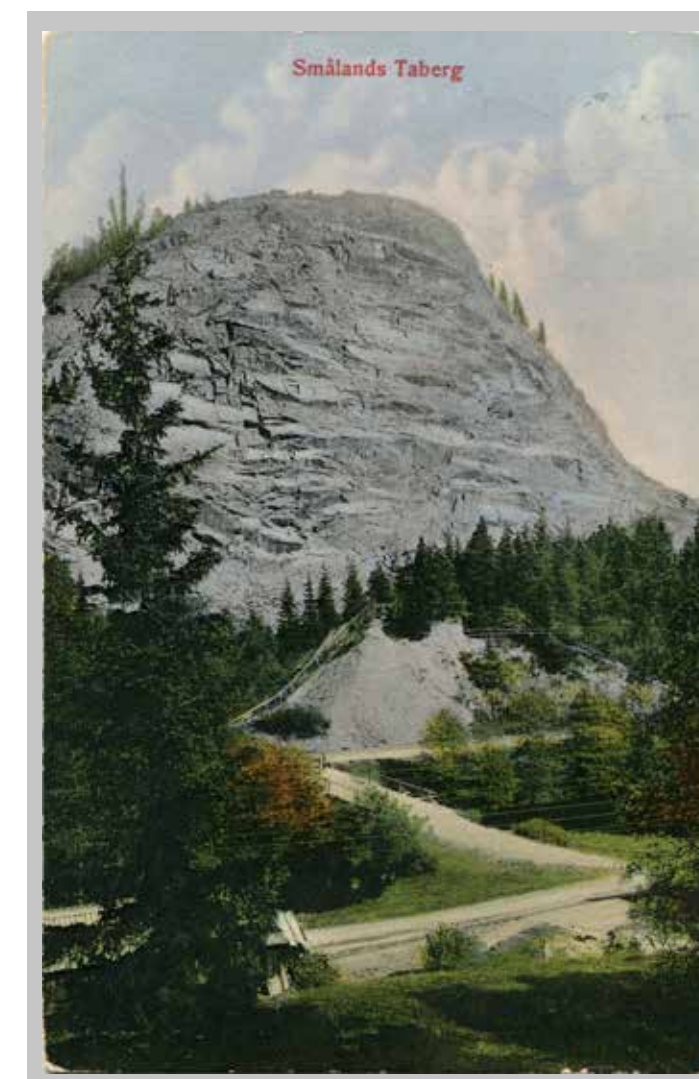
Flera vägomläggningar fick göras med flera besvärliga domstolsutslag från dessa. Än i dag 125 år efter invigningen händer det då och då att man måste stoppa tågen på grund av stenar som ramlat ned på spåren.

Taberg. Tryck: K3206 1905–1906. Obegagnat. Vägen upp mot gruvan. Båda byggnaderna är borta som det till höger, kvarnstugan. Det finns en grind vid järnvägen.

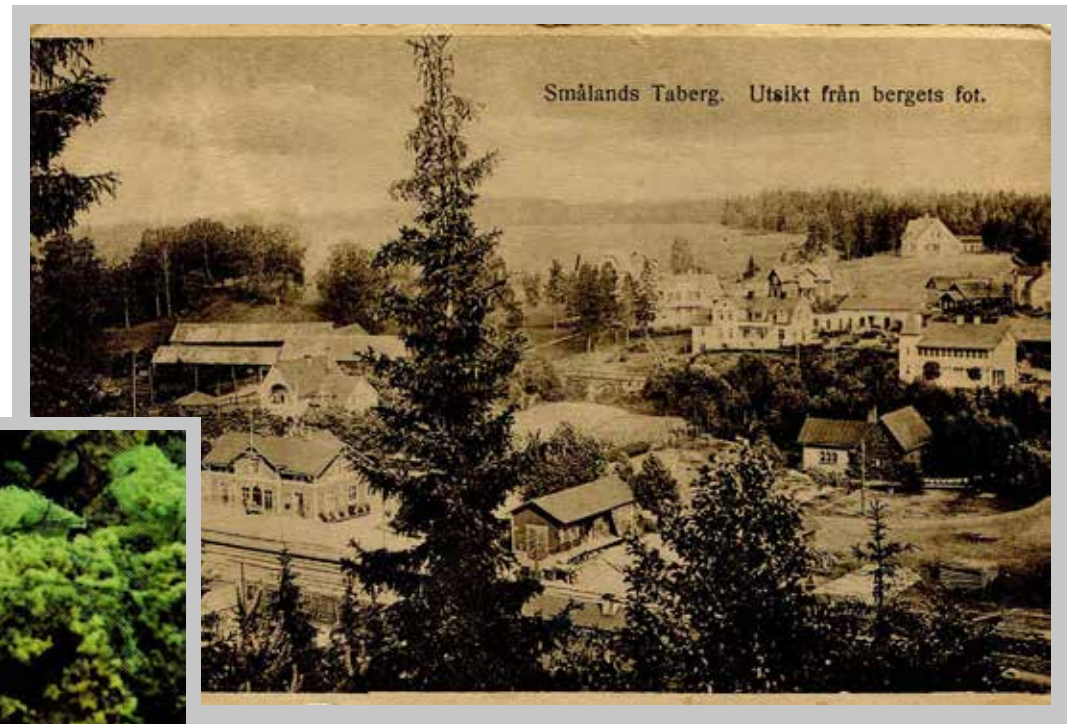
Taberg. Tryck: K3205. Stämplat Kaffatorp (Skåne) 22/12 1908. Till höger Alphyddan med uthusen. Husen finns kvar än i dag. Alphyddan är i dag privatbostad.

Smålands Taberg. Tryck: Granbergs Konstindustri-Aktiebolags Förlag, Stockholm, import omkring 1910 med ledning av den tryckta stämpeln på andra sidan. Stämplat Norrahammar 30/8 1917. Järnvägen går underfär 4 centimeter ovan kortets underkant.

Taberg, Småland. Tryck: Nr 539 C omkring 1906. Motiv: Järnvägsstationen, tåg och berget.
Stinsen Carl I Michanek fick ansvaret för den förenade järnvägs- och poststationen som öppnade 12/11 1894. Den 1/3 1948 skildes järnväg-post åt.

Smålands Taberg, Utsikt från bergets fot. Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm (stämpel) omkring 1912. Obegagnat. Till vänster ses järnvägsstationen och till höger de numera rivna godsmagasinen.

Smålands Tabergs stationsområde från söder på HNJ-tiden kring 1940. Modell i skala 1:87 byggd av Leif Palm 1992. Foto: Leif Palm 1994. Tryck: Skillingaryds Tryckeri AB september 1994. Utgivare: Länstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information AB. Upplaga: 10.000. Kort 1 (16). Kortet gavs ut den 16/9 1994 med anledning av järnvägens 100 år. Obegagnat.

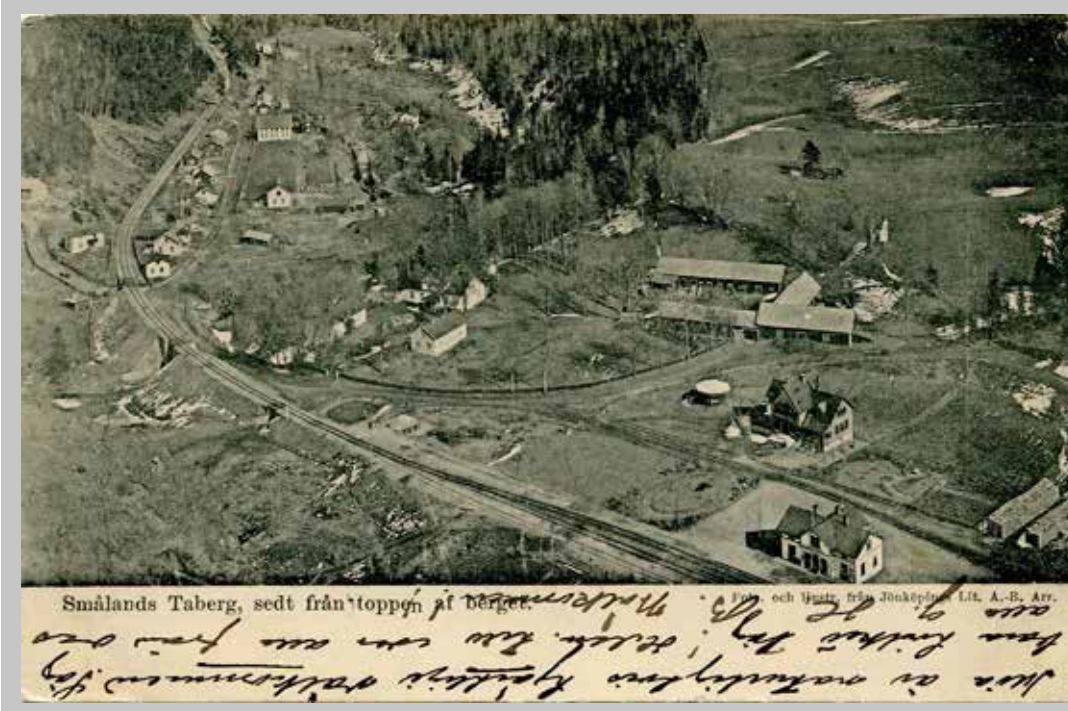
Taberg. Förlag: Nordströmska Bokhandeln, Pontus Steen. Import. Stämplat Jönköping 10/12 1902. Detta är ett klassiskt motiv, ett av de vanligaste från Taberg. Man ser järnvägen med stationen till vänster. Byggnaden i mitten är kolladan som revis 1898. Kortet är troligen från 1895 då det lär ha tagits fram kort som skänktes till kungen när han det året besökte Taberg.

Taberg. Förlag: Halls Bokh., Jönköping. Imp. Stämplat Månsarp 8/11 1901 och även stämpel Jönköping 2 tur 9/11 1901. Adressat: Norrköping. Stationen syns alldeles till vänster om järnvägen. Allra längst till vänster ses hotellet som i dag är flyttat en bit i samband med vägbygge.

Minnesmärke på toppen af Taberg. Till minne från konungaparets besök den 27 Aug. 1895. Stämplat Borås 4/8 1903.

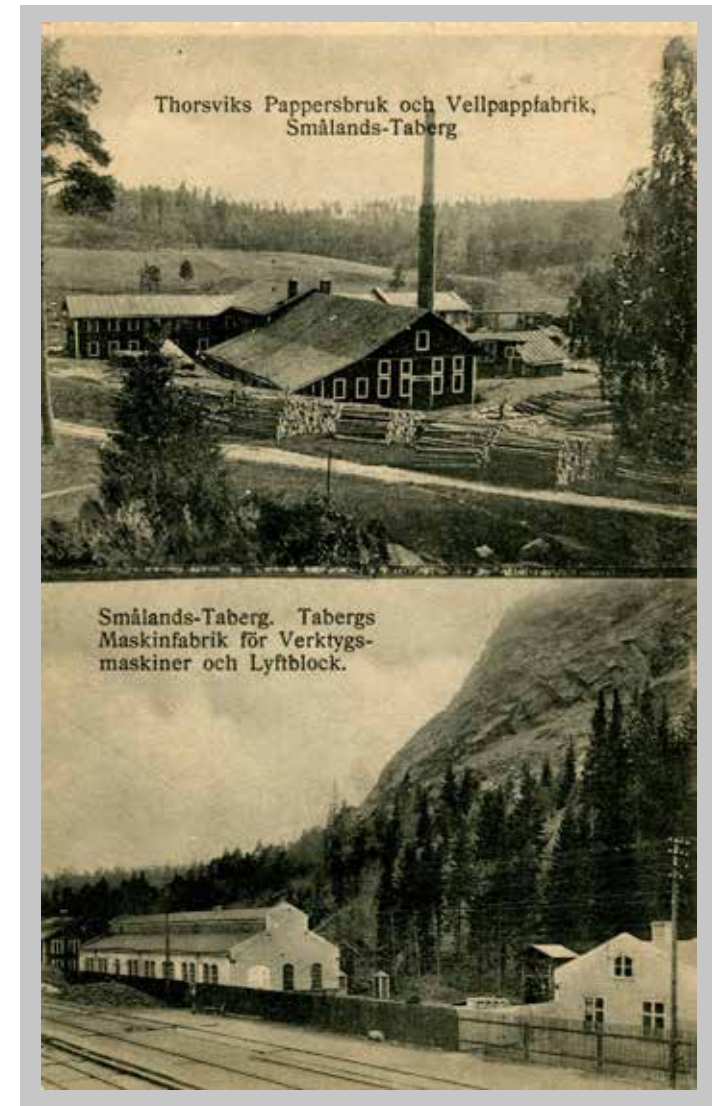
Smålands Taberg, sedt från toppen af berget. Foto och Ljustr. från Jönköpings lit. A.-B. Arr. Stämpel PLK 231 B (postlådekupén Katrineholm - Linköping) 1/10 1903.

Berget

Taberg är med sina 343 meter över havet en av Smålands högsta punkter. Berget som sådant har också haft stor ekonomisk betydelse. Under 1800-talet var bergsbruket och järnhanteringen den viktigaste binäringen för befolkningen i hela västra Småland. Brytningen upphörde i ungefär samma veva som järnvägen kom. Taberg blev dock ett turistmål och man ser milsvida omkring från toppen av berget. Än i dag flockas turister här för att se på utsikten men också gå på museet och guidade turer i gruvschaktet.

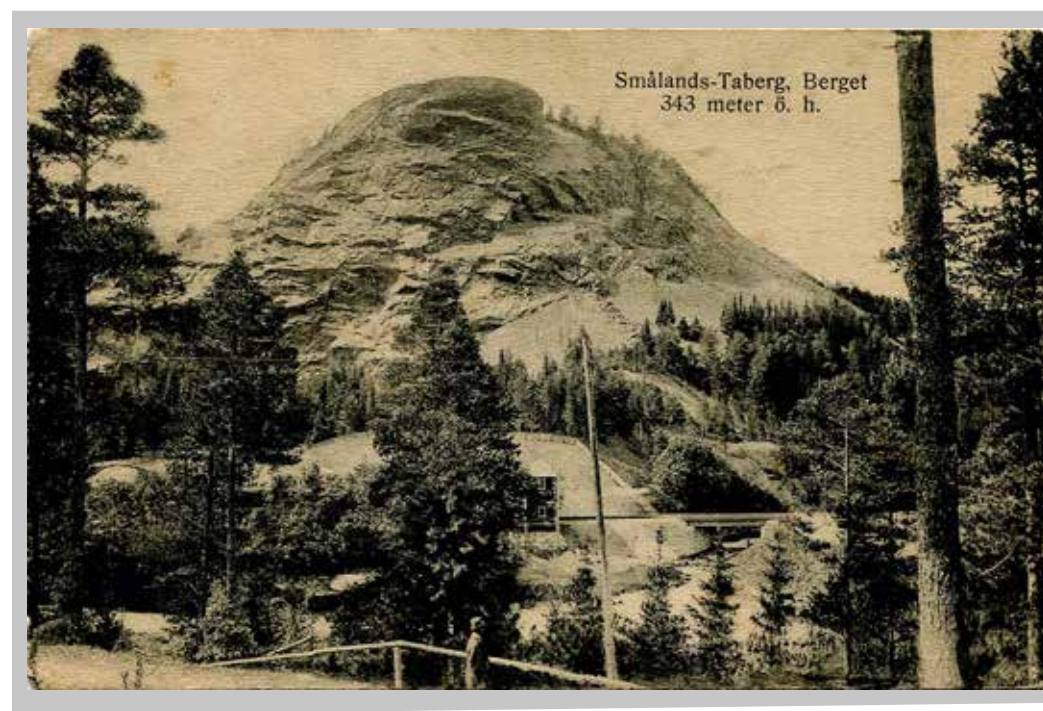
Taberg. Turisthotellet. Förlag: Nordströmska Bokhandeln, Pontus Steen. Import. Obegagnat omkring 1902. Kortet finns även i svartvit upplaga. Det lilla lusthuset till vänster som ej finns kvar, lär ha kommit från Hok.

Thorsviks Pappersbruk och Vellpappfabrik. Tabergs Maskinfabrik för Verktögmaskiner och Lyftblock. Tryck. Svenska Litografiska AB, Stockholm omkring 1915. Obegagnat.

Tabergs topp - privatfoto. Månsarp 30/8 1913. Avsändaren skriver att mottagaren Carolina Bengtsson i Skillingaryd gärna får möta upp vid tågets ankomst.

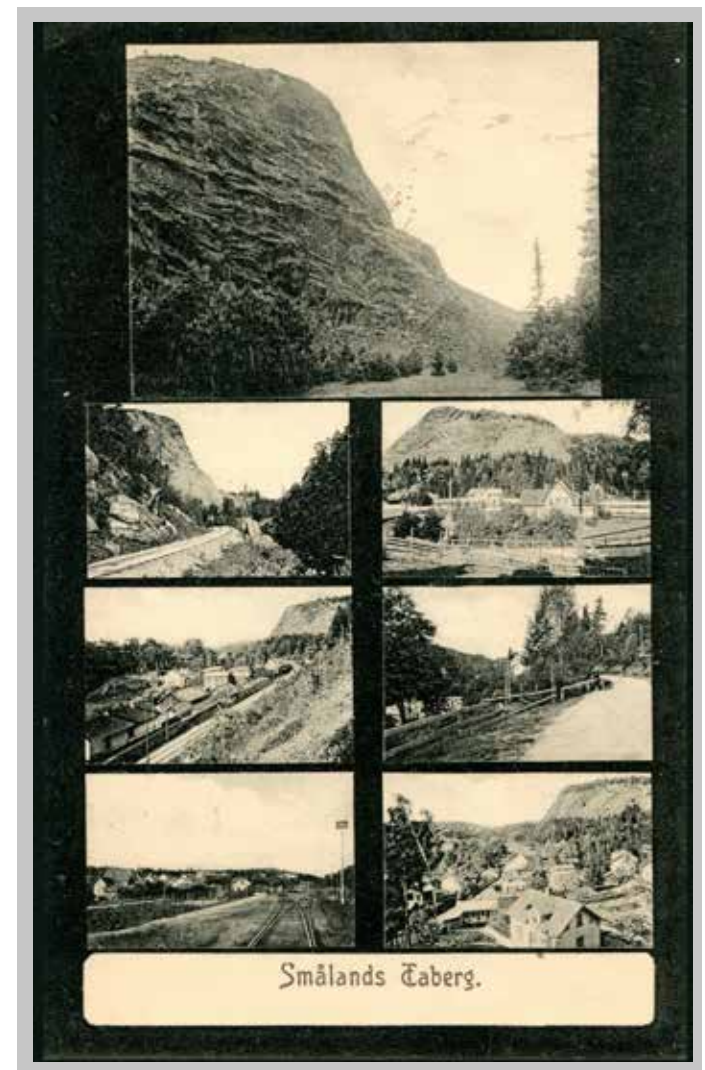
Smålands Taberg, Berget 343 meter ö.h. Tryck: Svenska Litografiska B, Stockholm (stämpel) omkring 1912. Stämplat Värnamo 1/? 1915.

Parti vid Taberg. Förlag: Halls Bokhandel. Tryck: Imp. Kolorerat, sannolikt i Tyskland. Daterat 7/6 1902. Den så kallade kungastenen är vid hällen till vänster och kvarnen ses till höger.

Taberg. Tryck: 6308. Samma motiv som det intill men i svartvit upplaga. Obegagnat omkring 1901. Tåget kommer norrifrån och är på väg mot Vaggeryd.

Smålands Taberg. Importerat. Förlag: John Stille, Sm. Taberg. Obegagnat omkring 1910. Sannolikt finns alla korten som enskilda fullskaliga sådana.

Tabergs Yllefabrik. Mellersta Kraftstationen. Tryck: Svensk Litografiska AB Stockholm, 1911 eller något senare. Obegagnat. Flerbildskorten började slå igenom åren kring 1910. Yllefabriken hade startat 1905 och inställde betalningarna 1978.

Åka tåg....

Det känns kanske inte som 1894 när man 125 år senare tar sig söderut i Tabergsdalen men ändå känns det lite som i forna dagar. Fast stationerna är inte stationer längre. Passagerare finns det dock ofta mängder av som är till och från jobb, skola eller annat besök.

Det går lite fortare 2019 än 1894 men charmen är till viss del borta. Inga vinkande stinsar eller ångvisslor. Inga godsmagasin i bruk, inga väntsalar eller samling vid "ättataget".

Järnvägen består om än i lite annan skepnad.

Smålands Taberg. Foto och Ljustr. från Jönköpings lit A.B omkring 1902. Adresserat till Falköping Ranten men utan frimärke. Taget uppifrån Alhyddan. Till vänster ses huset Alforsen. Ganska mitt på kortet ses järnvägsstationen.

Smålands Taberg. Utsikt från bergets topp. Foto & Förlag: Bröderna Lindkvist, Smålands Taberg. Tryck: omkring 1930. Motivet är söderut från toppen av berget vilket är sällsynt. Vi fortsätter alltså färden mot Månsarp och järnvägen svänger av till höger i bild där man skymtar Huluhammars Bruk.

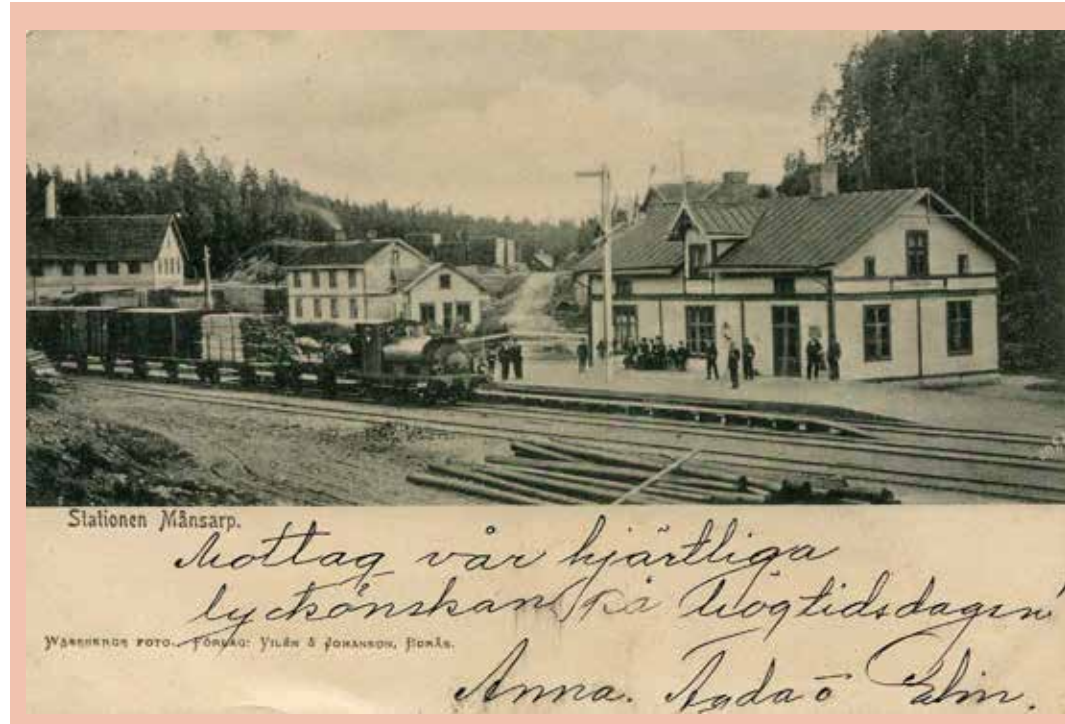
9. Månsarp

När vi kommit till Månsarp är vi nästan halvvägs till slutmålet i Vaggeryd. Månsarp tillhör Jönköpings kommun sedan 1971 och här har det byggts mycket de senaste årtiondena. Det finns många barnfamiljer här.

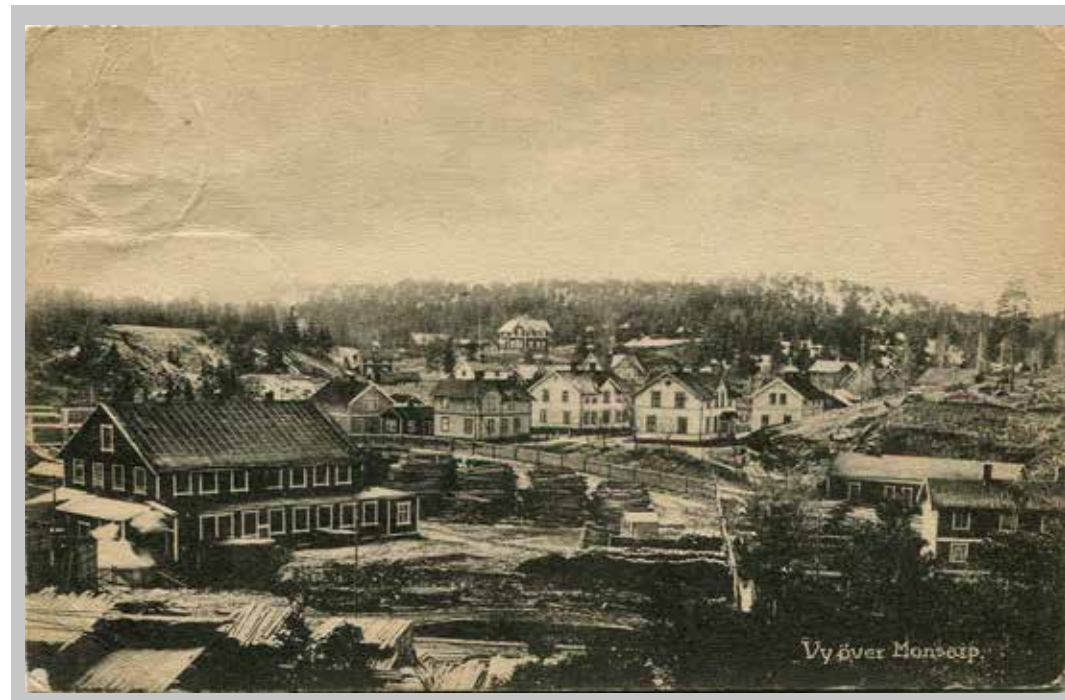
Järnvägsstationen stod klar till dess att järnvägen togs i bruk den 12/11 1894 men är numera borta.

Dåvarande kommunen satsade 5 000 kronor i den nya järnvägen. Det var nästan lika mycket som Norrahammars Bruk satsade – 6.544 kronor.

Månsarp är belagt i skrift sedan 1300-talet.

Stationen Månsarp. Foto: Wassberg omkring 1903. Förlag: Vilén & Johansson, Borås. Stämplat Månsarp 31/3 1906. Noterbart är att Månsarp fick poststation redan 1874. När järnvägen kom blev det en järnvägsstation som var i bruk till och med 31/7 1974. Ångsfors Snickerifabrik ligger till vänster som stationen.

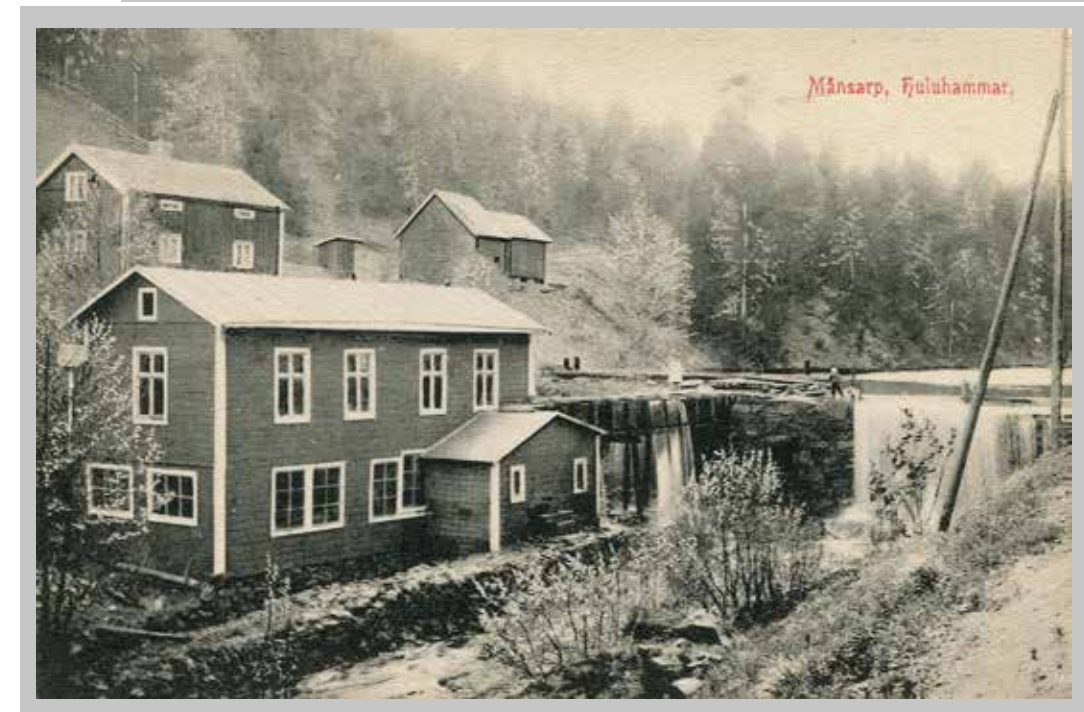
Vy över Månsarp. Foto: Axel Träff omkring 1910. Kortet plundrat – frimärket borttaget. Byggnaden till vänster är Ångsfors Snickerifabrik som hade startats av några bröder 1896. Järnvägen skymtar strax nedanför. Huset till höger ligger granne med järnvägsstationen som finns strax utanför kortet åt höger. De flesta av övriga hus finns faktiskt kvar än i dag.

Vy över Månsarp. Kyrkan. Foto: Axel Träff. Obegagnat omkring 1910. Till vänster ses skolan och i mitten vaktmästarbostaden till kyrkan.

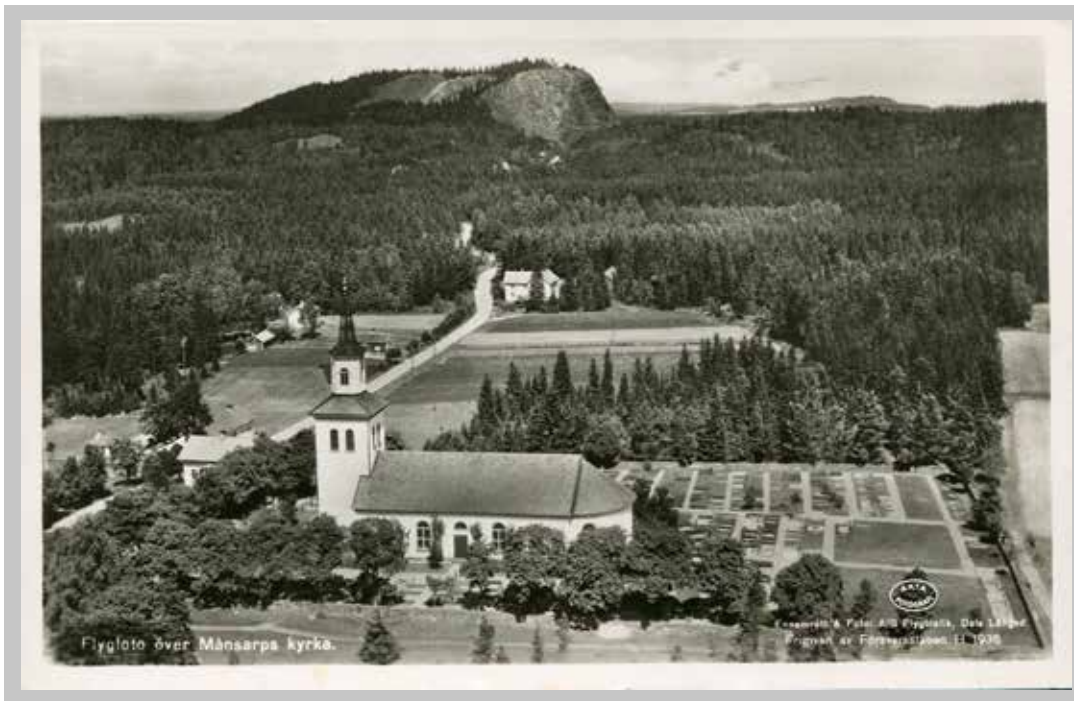
Månsarps kyrka. Interiör. Foto: T. Sundbäck, Norrahammar. Förlag: J. Stille, Sm. Taberg. Obegagnat omkring 1910.

Månsarp. Huluhamar. Förlag: Hildur Vibling, Månsarp omkring 1910. Vattenhammaren anlades 1627 och spelade en viktig roll i industrialismens barndom. 1924 anlades en elektrisk kraftstation här och den var i bruk till 1958. Huluhammars Bruk hade startat år 1716. Alla byggnader på vykortet är numera rivna.

Flygfoto över Månsarps kyrka.

Ensamrätt och foto: A/B Flygtrafik, Dals Långed. H 1936. Bokstaven H står för 1946 och en bit in på 1947. Kortet är obegagnat. Ganska mitt i bild gamla åldershemmet som är rivet i dag.

Månsarps Kyrka.

Foto och förlag: Bröderna Kindkvst, Smålands Taberg. Stämplat Smålands Taberg 22/9 1930 (plundrat = frimärket borta). Till vänster skolan och sedan vaktmästarebostaden.

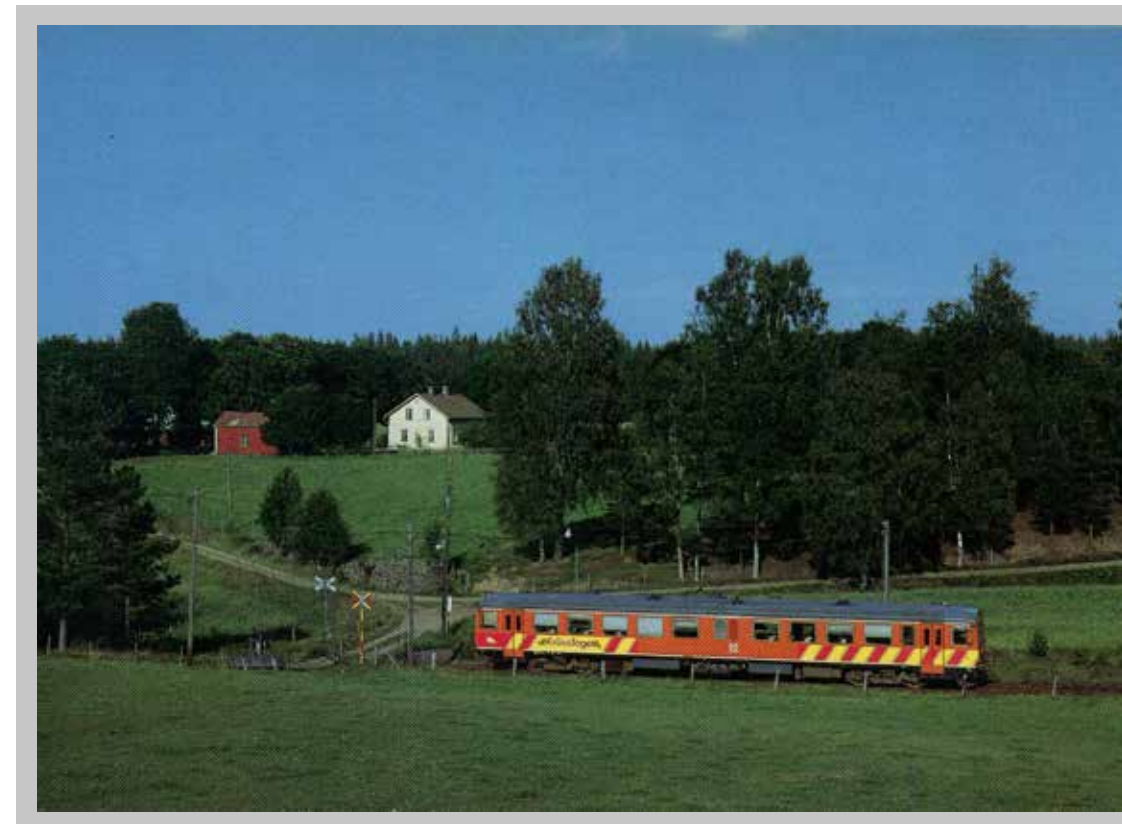

Parti vid Månsarp.

Foto och ensamrätt: K. Björklingson. Stämplat Månsarp 22/3 1937. Knut Björklingson (1873–1955) var postmästare och fotograf i Jönköping. Motiv är kvarndammen i Månsarp. Huset i mitten är Holmåsen, som numera är rivet. Kortet är taget från kvarnen och söderut.

Månsarps station. Stinsen Allan Carlsson. Foto: Per Bunnstad 26/8 1994. Tryck: Skillingaryds Tryckeri AB, september 1994. Utgivare: Länstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information AB. Upplaga: 10.000. Kort 6 (16). Vykortet utgavs den 16/9 1994. Allan Carlsson var stins i Månsarp men flyttade sedermera till Taberg.

”Krösatåget” lokaltrafik för Länstrafiken i Jönköpings län. Vid gården Hustomten söder om Månsarp i augusti 1985.

Foto: Sten-Åke Bergholm. Förlag: Beel foto, Stockholm. Tryck: E. Danielsson, Genevad.

10. Ekeryd

Ekeryds station anlades i samband med att järnvägen kom 1894. Med tanke på att det bodde så få personer i Ekeryd kanske det kunde synas oväntat att man fick ett stationshus. Det blev också en poststation i stationshuset men faktiskt inte förrän ett drygt år senare, den 1/1 1896.

Ekeryds station. Foto: Okänd. Tryck: SSW Skillingaryd, september 1994. Utgivare: Länstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information AB, Upplaga: 4.000. Kort 14:16. Vykortet utgavs den 16/9 1994 med anledning av järnvägen Jönköping-Vaggeryd 100 år.

Flygfoto över Ekeryd. Äkta flygfoto n:r 1040. Förlag: AERO-TJÄNST, Malmö. Stämplat Ekeryd 194? till Jönköping. Företaget hade verksamhet i Malmö 1937–1939 varför kortet bör vara tryckt något av de åren. I stort sett alla husen finns kvar än i dag, dock inte stationshuset till vänster om järnvägen högt upp i bild.

Järnvägsstationen. Ekeryd. Förlag: J. W. Ekblom, Ekeryd. Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm. Stämpel: Ekeryd 7/7 1912. Skickat av postföreståndaren inom Ekeryd och inget frimärke påsatt.

Ekeryds Folk-skola (skrivit för hand). Stämplat Ekeryd 24/12 1906. Skolan upphörde som skola kring 1961 och barnen fick i stället gå i skolan i Byarum.

Flygfoto över Ekeryd. Foto: AB Stockholms Aero (1950–1965). Nr 1482–17. 1482 är serienumret för flygområde och 17 numreringen av antalet kort i detta område. Obegagnat. Till höger ses pensionatet. Christian Johansson köpte huset till vänster 2006 och fick sex år senare kommunens byggnadsvårdspris för sitt fina arbete att restaurera det.

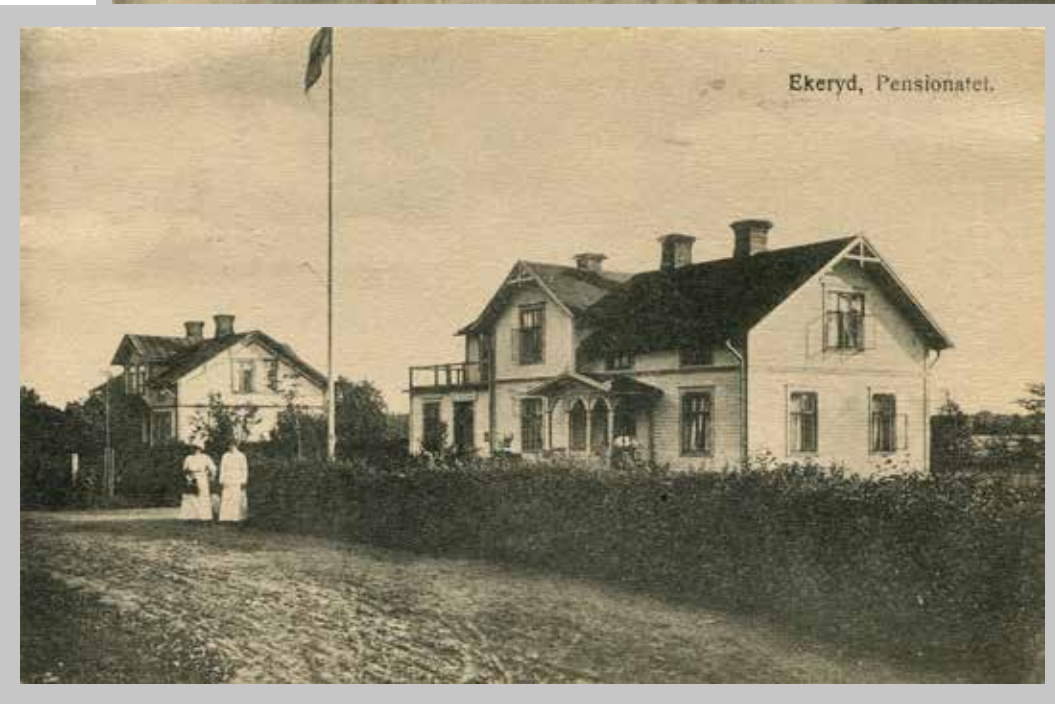

Ekeryd, Pensionatet. Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm kring 1920–23. Numrerat: Y31. Imp. Stämplat Ekeryd 14/8 1925. Kortet är spegelvänt.

Järnvägsallén, Ekeryd. Förlag: J. W: Ekblom, Ekeryd. Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm. Stämplat Ekeryd 23/7 1912. Skickat till Norrahammar.

Ekeryd, Pensionatet. Stämplat Ekeryd 30/6 1920 till Älvsjö. Båda husen finns kvar än i dag.

Ekeryds pensionat

Fröken Persson startade omkring 1910 sitt pensionat i Ekeryd och hon hade två fastigheter. Hon hade även affär och det senare blev det en fortsättning på även efter det att hon hade flyttat. Pensionatet hade många gäster och var nog det som satte orten mest på kartan.

Ekeryd, Pensionatet. Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm kring 1914. Förlag: J.W. Ekblom, Ekeryd. Stämpel: 14/8 1914.

Ekeryd, Parti från sjön. Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm kring 1913. Stämpel: Ekeryd 30/5 1914. 13 kvinnor och fyra män tittar mot fotografen.

11. Bratteborg

Bratteborgs station togs också i bruk när järnvägen officiellt kom igång den 12/11 1894. Den blev liksom de flesta stationshusen en förenad post-och järnvägsstation.

Stinsen Axel Fredrik Gyllenholm blev även ansvarig för posten. Posten lades ned den 30 september 1966.

Stationshuset revs 1984. Man kunde dock stiga av och på men i december 2010 avslöjades att Länstrafiken skulle dra in alla stopp i Bratteborg, vilket så också skedde

Bratteborg. Jernvägstationen. Stämplat Bratteborg 29/8 1906. Tryck 1905 eller 1906 (kortet har delad baksida som infördes 1905). Jernvägsstationen togs i bruk i november 1984 och 90 år senare revs den.

Bratteborgs Station. Tryck: Omkring 1915. Obegagnat. Detta är ett mycket vanligt kort på stationen. Till höger ses en transport med den anslutande smalspåriga järnvägen från Fägrida och som så ofta med en last av virke.

Bratteborgs station. Avfotografering av ett gammalt vykort från omkring 1904. Tryck: SSW Tryckeri september 1994. Förlag: Länstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information AB. Kort: 15:16.

Bratteborgs station i mitten av 1930-talet. Modell av Leif Palm byggd 1991. Tryck: SSW Tryckeri september 1994. Förlag: Länstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information AB. Kort: 3:16. Obegagnat.

Bratteborg. Tryck: Svenska Litografiska 1911 eller senare. Stämplat Bratteborg 31/12 1916 och skickat till kapten Killander i Byarum. Avsändare är greven Axel von Seth vid Bratteborgs Herrgård.

Knut W. Kincks Diverseaffär

Bratteborgs Järnvägsstation. Knut W. Kincks Diverseaffär. Tryck: Svenska Litografiska AB 1911 eller senare. Kortet har skrivits men inget frimärke har åsatts och det finns ingen notering om datum. I den lilla utbyggnaden av huset till vänster hade Knut sin diverseaffär och den fick senare nya ägare som Högberg och Granberg. En annan var Martin Nilsson. Sonen Verner tog över. Därefter kom systerdottern Ulla Rylander som hade kvar den tills hon flyttade i början av 1990-talet. Då lades affären ned. Huset finns kvar än i dag men där är ingen affär längre.

Bratteborgs stationssamhälle. Förlag: Martin Nilsson, Bratteborg, nummer 3027. Stämplat Bratteborg 13/9 1949. Den okände fotografen har stått ungefär vid järnvägsspåren och fotografert österut. Till vänster Martin Nilssons affär och i huset till höger bodde i många år Kalle Floor.

Bratteborg. Huvudbyggnaden. Kortet är noterat med stämpel som utskottskort och det är osäkert om det kommit till försäljning. Förlag: Sterne & Söner, Tranås. Numrerat 3024.

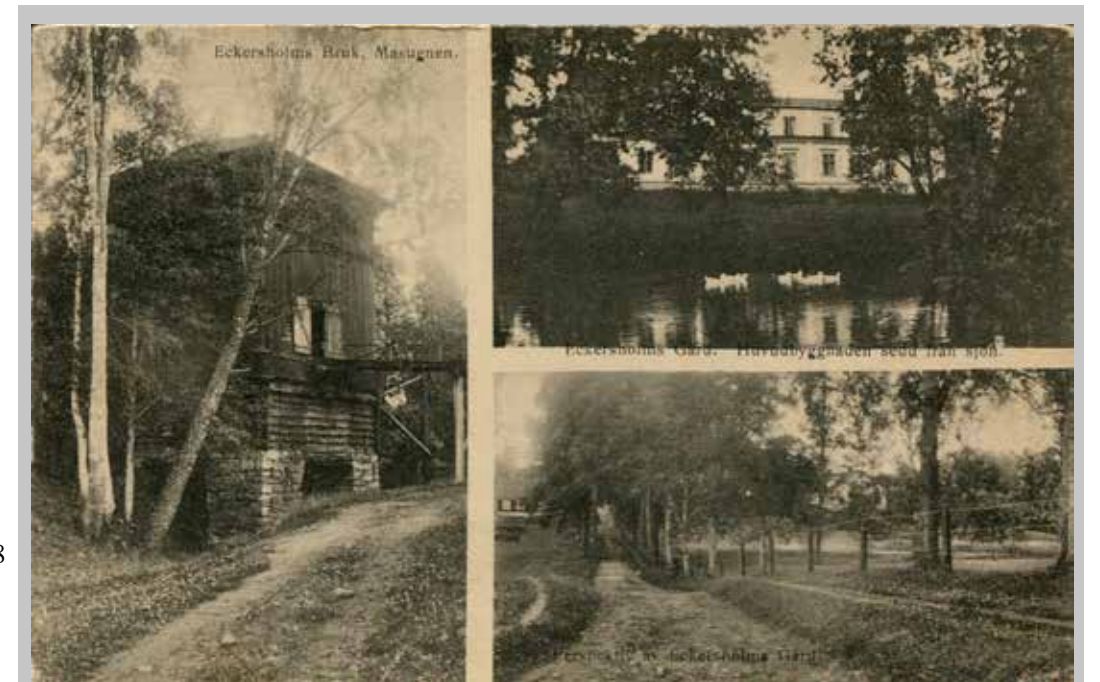
Fägridabanan.

Från Bratteborg station anlades en smalspårig järnväg till Fägrida 1903–1904 för transport av upptagen torv. Fägridabanan var åtta km lång, passerade E4 vid Nylund och Växjövägen öster om runstenen. I början drogs tåget av hästar, från 1906–1907 av en ångvagn. Utöver transport av torv och virke med mera användes ångvagnen även för persontransporter. 6–7 personer fick plats i vagnen. Privata dressiner var också tillåtna på banan för till exempel transport av mjölk från Eckersholm.

I samband med Andra världskriget lades banan ned. Rälsen togs upp och såldes till Tyskland.

Bratteborgs Järnvägsstation. Förlag: Martin Nilsson, Bratteborg nummer 3026. Stämplat Bratteborg 3/12 1963. Gösta Blomqvist, Box 40, Bratteborg skriver till marknadsföreståndaren i Sjöbo och önskar samma marknadsplats som förra året. Stationen har rivits men huset till vänster, Lindsdal, står kvar. Kortets övre del som endast består av himmel har gömts för att ge plats för ytterligare ett vykort.

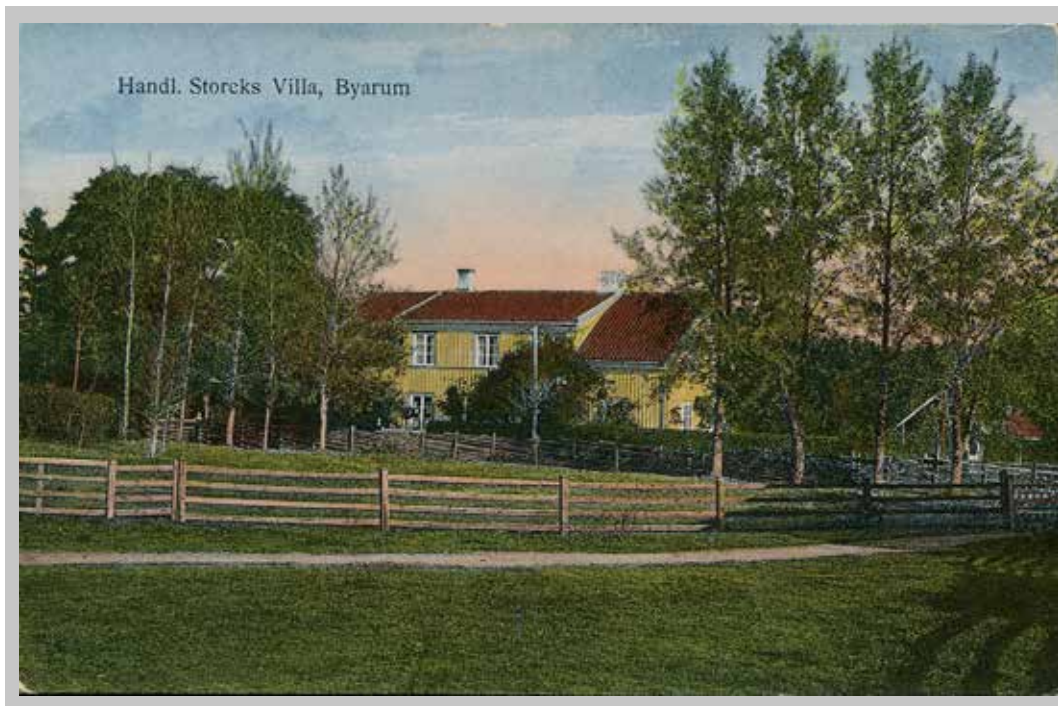
Eckersholm. Stämplat Bratteborg 2/8 1918 till Habo. Eckersholm ligger alldeles intill Fägridabanan.

12. Byarum

E4:an går numera Byarum förbi och stationen har rivits. Enda affären är nedlagd, men här finns klassiska kyrka med drottningnamnet Eugenia Desideria Bernadotte.

Här finns även en hembygdsgård som samlar tusentals besökare. Här möts forntid och nutid vid runsten och här finns Byarums Bruk med sina stiliga soffor.

Än lever Byarum.

Handl. Storeks Villa, Byarum. Förlag: A.J. Storck omkring 1910. Obegagnat. Här var det i många år pensionat och affär. Vid begravningar användes lokalerna ofta för minnesstunder. Ett tag hade en som hette Branting huset och de sista som hade affär här var familjen Munck. Huset finns kvar.

Gästgivaregården Byarum. Förlag: A.J. Storck omkring 1910. Obegagnat. Här var det gästgivaregård i flera hundra år men är i dag endast bostadhus. Det har numera gult tegel. Det ligger strax norr om kyrkan.

Motiv från Byarum. Förlag: A.J. Storck omkring 1910. Obegagnat. Till höger ett boningshus som tillhörde gästgiveriet och till höger handlare Storcks hus.

Järnvägsstationen, Byarum. Förlag: A.J. Stork omkring 1910. Obegagnat. Fotografen har stått sydost om byn. Kyrkan skimtar och vid loket ses stationen. Ungefär mitt i bild finns skolan och sockenstugan. Stationen är riven, övriga hus har bevarats.

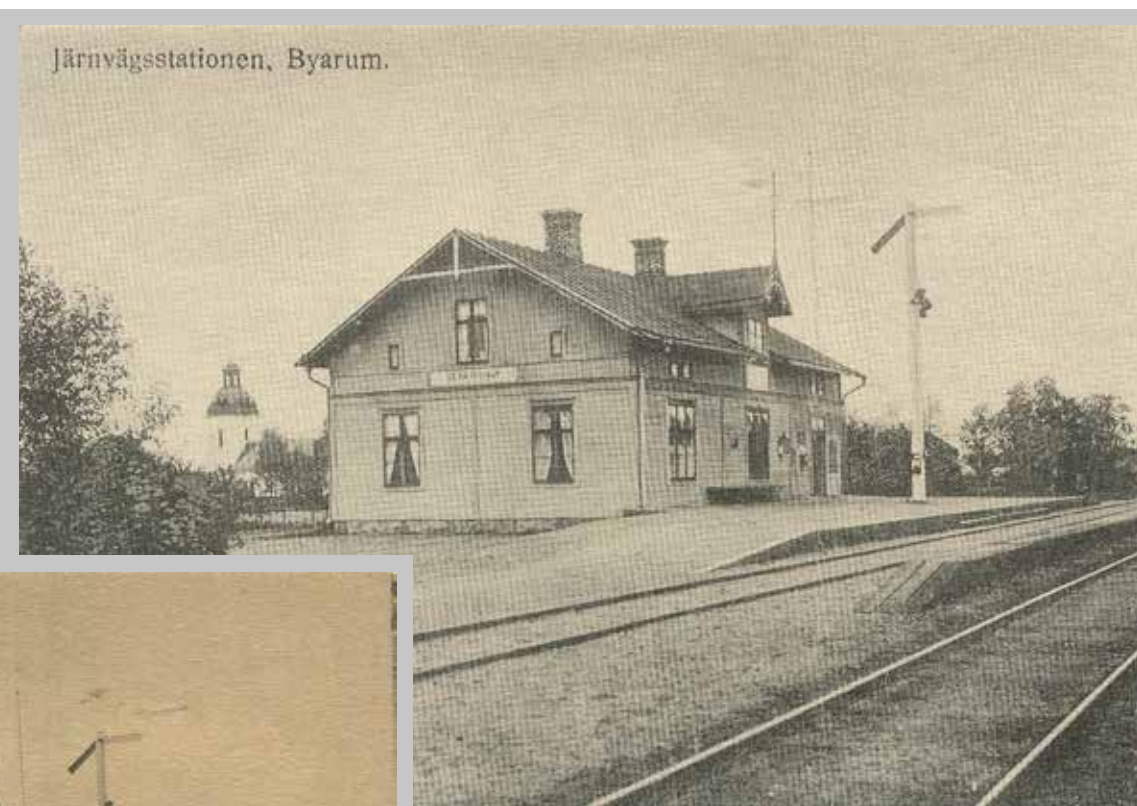
Byarums-Kyrka. Förlag: S. Lavards Bok & Pappershandel, Vaggeryd omkring 1915. Stämplat Vaggeryd 21/7 1922. Kyrkan är uppkallad efter drottning Eugenia Desideria Bernadotte.

Extratåg passerar Byarum 1968. Stämplat Växjö 21/12 1973. Foto: Göran Hamrer februari 1968. Förlag: Svenska Järnvägsklubben. Till höger ses godsmagasinet som låg intill stationen.

Tågmöte i Byarum omkring 1970. Tryck: SSW Tryckeri september 1994. Förlag: Länstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information AB. Kort: 4:16.

Byarums station. Avfotografering av ett gammalt vykort från omkring 1910. Tryck: SSW Tryckeri september 1994. Förlag: Länstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information AB. Kort: 16:16.

Järnvägsstationen. Byarum. Förlag: Okänt omkring 1915. Obegagnat.

Byarum - forntid, nutid, framtid. Stämplat 20/1 2000. Foto: Janne Johansson, december 1994. Tryck: SSW Tryckeri 5 juni 1997. Förlag: Östbo Historiska Sällskap och Vaggeryds kommun. Kort: 3:12.

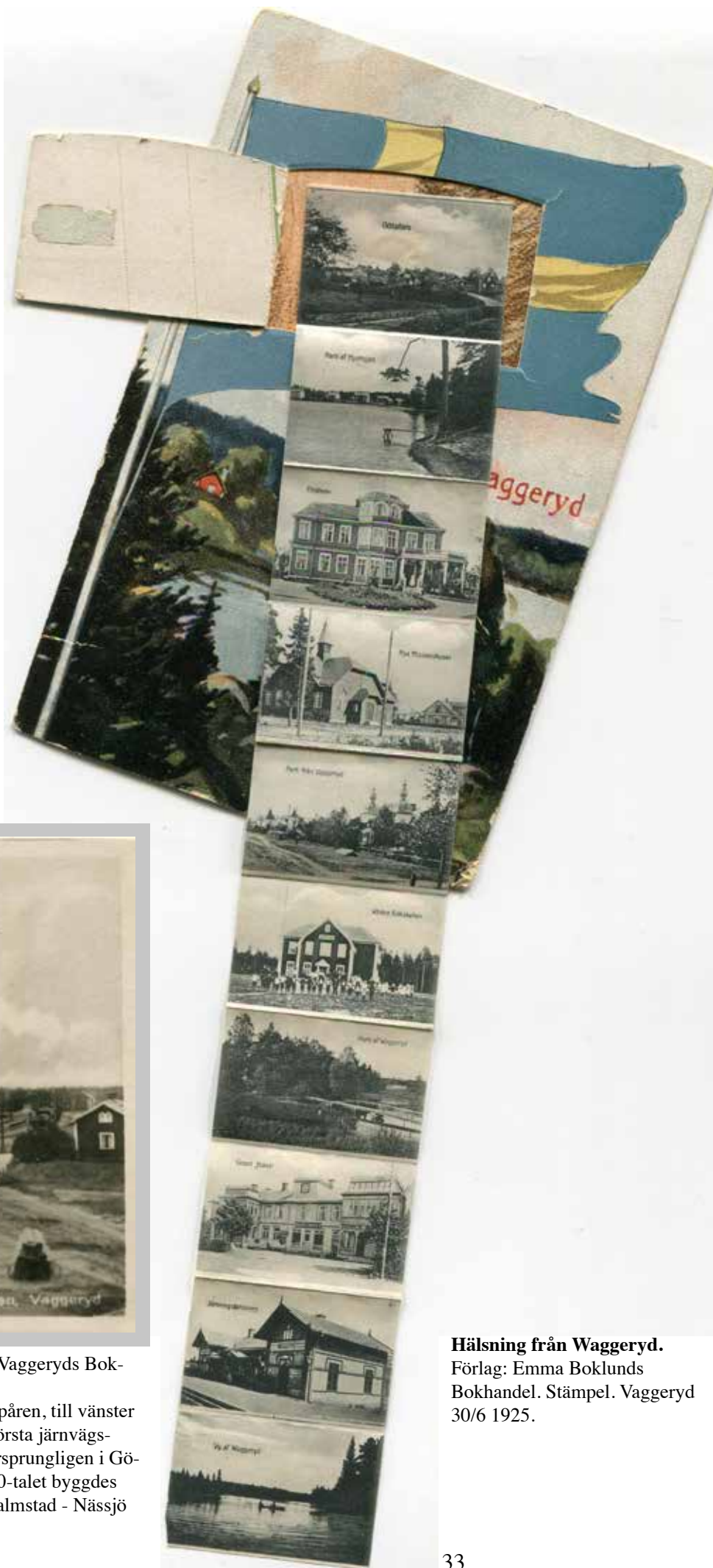
13. Vaggeryd

Om Vaggeryd ska fira en födelsedag så ligger 12 november väldigt bra till. Visst fanns Vaggeryd som ort och järnvägsort redan före detta datum 1894, men det var tack vare järnvägen till Jönköping som det lilla samhället kom att expandera.

Få platser har nog järnvägen att tacka för så mycket som just Vaggeryd. Här finns också ett särskilt begrep: Man gick fram till stationen för att träffas och i folkmun blev det att vi ses "framme".

Det har till och med blivit en gata som namngivits Framgången och på den vägen är det för den expanderade orten.

Fast det var väldigt nära att grannsamhället Götafors skulle bli den verkliga järnvägsorten. Götafors gamla stationshus finns numera alldeles vid järnvägsövergången – i Vaggeryd. Dittflyttad någon gång och numera endast bostad.

Järnvägsstationen, Vaggeryd. Förlag: S. Lavards Bok & Pappershandel, Vaggeryd. Obegagnat omkring 1910. Numrerat: O 96. Vid den där här tiden var Amandus Lindahl stins och poststationsföreståndare (december 1909 - 31/5 1916). Axel Sterner tog över båda sysslorna men den 1 augusti 1919 skildes järnväg-post åt och Axels hustru Jenny blev ansvarig för posten.

Järnvägsövergången Vaggeryd. Foto: Konstförlaget Fram, Stockholm. Förlag: Vaggeryds Bokhandel. Stämplat Vaggeryd 9/9 1931. Järnvägsstationen skimtar vänster om spåren långt bort till höger. Här delar sig spåren, till vänster mot Nässjö och till höger mot Jönköping. Byggnaden längst till höger är ortens första järnvägsstation och den finns kvar än i dag även om den är flyttad några meter. Den låg ursprungligen i Götafors strax söder om Vaggeryd där stationen var från början men i mitten av 1880-talet byggdes en station i Vaggeryd. Vaggeryd blev på allvar stationssamhälle 1882 då linjen Halmstad - Nässjö stod klar.

Waggeryd. Järnvägsstationen. Förlag: E. Boklund. Foto: T. Sundbäck. Tryck: Importerat. Nummer: 10885. Stämplat Vaggeryd 6/2 1913. Emma Boklund hade sin bokhandel mitt emot järnvägsstationen i samma hus som Hotell Rosander. Hon kom till Vaggeryd 1912 och startade då Vaggeryds första bokhandel som fanns i huset till 1920 då hon återvände till Södermanland.

Waggeryd. Förlag: Vilén & Johansson, Borås. Stämplat 8/1 1905. Stationen och vid kvarnen vid Lagan. Det övre kortet är från omkring år 1900, det andra från omkring 1904. Företaget Vilén och Johanson grundades den 1 juli 1897 av Victor Vilén och G.O. Johansson som efter Wictor Ek övertog en pappersaffär och boktryckerirörelse i Borås. De producerade mängder med vykort, men 1905 övergav de delar av sin tidigare verksamhet för att helt inrikta sig på att bli grossist i pappersvaror.

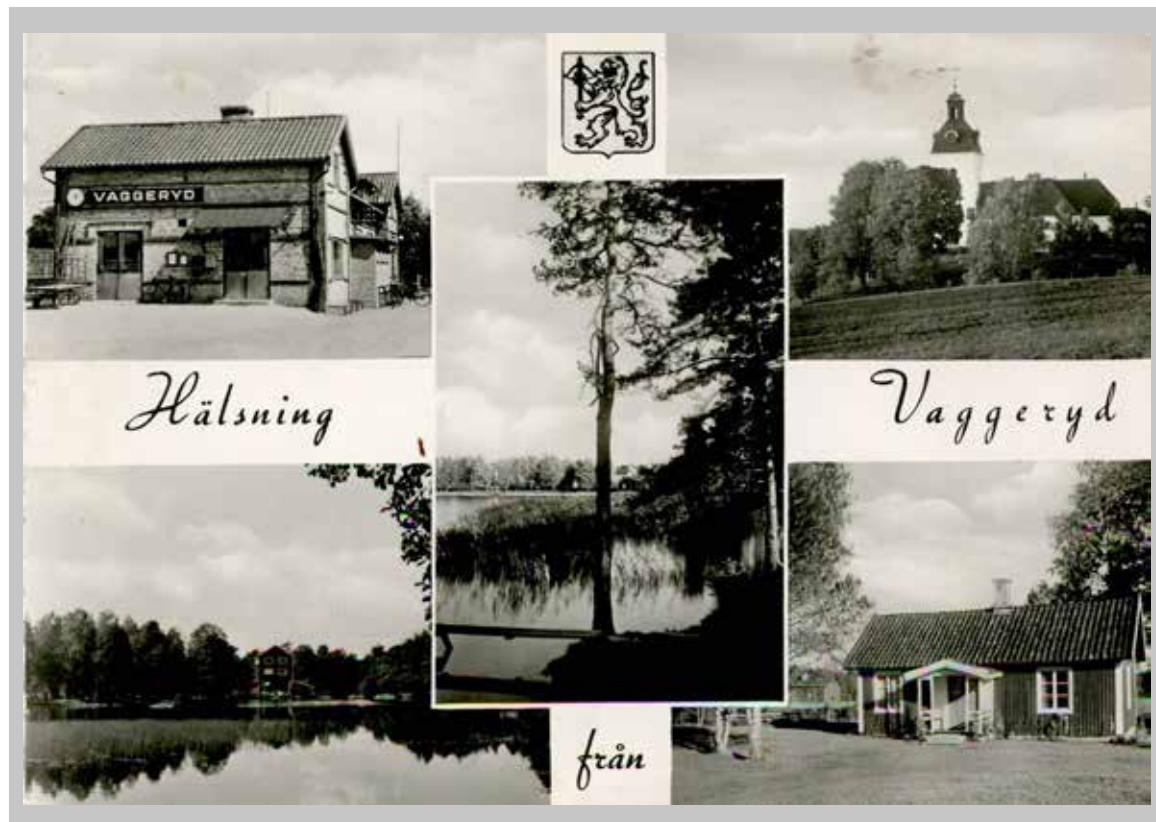
Järnvägsstationen och Hotellet, Waggeryd. Stämplat Waggeryd 30/1 1904 skickat till Götafors ett par kilometer bort. Cirka 15 personer syns och ett ånglok står inne på stationen. Trycktekniken var inte den bästa på detta kort. I Sverige var man inte lika långt framme som i Tyskland. Detta kort är troligen tryckt i Sverige senast 1903 eller möjligen något år tidigare.

Vaggeryd. Tryck: Importerat. Stämplat Byarum 22/3 1902 och ankomststämplat Jönköping samma dag. Sex personer ses på bilden varav fyra i uniform. Nummer tre från vänster kan vara stinsen som vid detta tillfälle var F.A.H. Östberg som avlöstes av Ivar Alrik Hultin i februari 1904. Fotografen är okänd men av numreringen till höger (415) kan det röra sig om JA. Kindblom från Värnamo.

Vaggeryd. Järnvägsgatan. Foto & Ensamrätt: Carlssons, Foto, Pappers- och Musikaffär, Waggeryd. Stämplat 24/6 1949. Till vänster den klassiska kiosken – Pressbyrån. Pressbyrån i Waggeryd lades ned 1968 och lokalerna flyttades på hösten samma år till Aneby. Därmed var en 36-årig epok för Pressbyrån i Waggeryd över.

Hälsning från Vaggeryd. Förlag: Pressbyrån. Tryck: Omkring 1956. Stämplat Hok 18/7 1959. Avsändaren noterar den varma sommaren men att "i onsdags natt hade vi frost här så det var is på vatten som stod hos kycklingarna."

Vinterkväll i Vaggeryd. I den blå skymningstimmen har Y1 1307 anlänt som tåg 2007 en januarikväll 1988. Utgivare: Svenska Motorvagnklubben. Tryck: E. Danielsson, Genevad. Numrering: 19156. Foto: Sten-Åke Bergholm. Obegagnat.

Vaggeryd. Stationen. Tryck: Almquist & Cöster, Hälsingborg. Numrerat 560/55 där 55 står för 1955. Det är en vykortsförlaga där det anges att 250 kort beställts. Det var en liten upplaga och kortet är ovanligt. Bussen har registreringsnummer F 142 och det är en Volvo årsmodell 1949 som var registrerad på Statens Järnvägar, distriktschefen, Malmö.

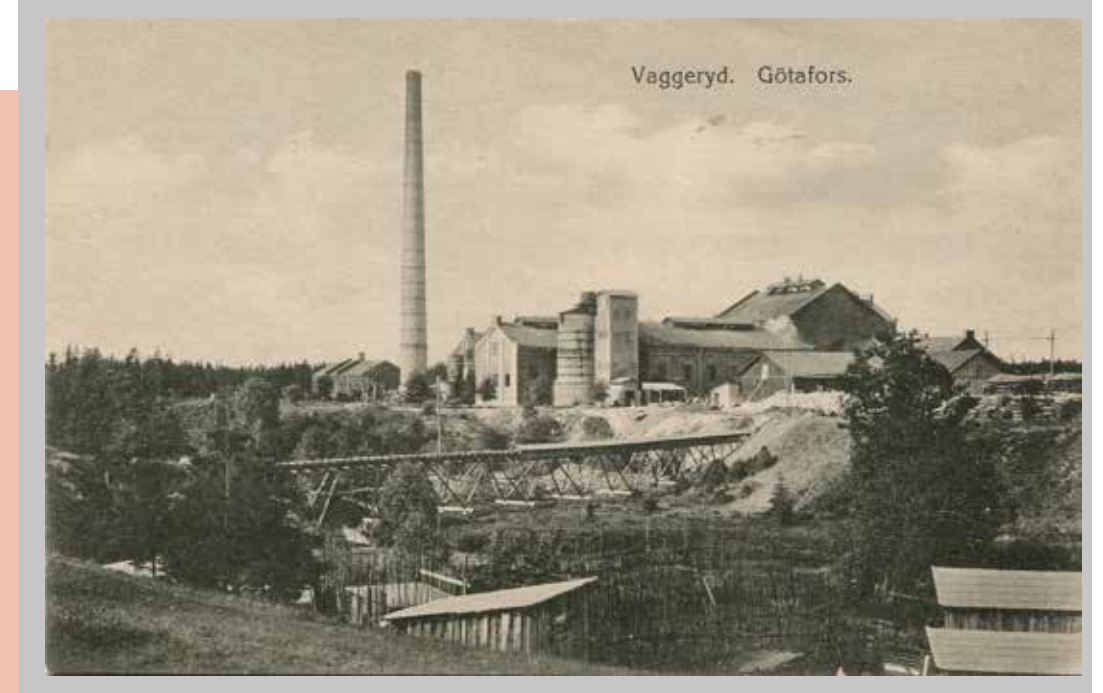
Vaggeryd. Förlag: Frank Stenvalls Förlag. Tryck: E. Danielsson, Genevad. Numrering: 22465. Foto: Sten-Åke Bergholm. Tryckt text: Y1 1337 mot Jönköping (till vänster) och Y1 1297 mot Halmstad möts i Vaggeryd i februari 1993. Länstrafiken i Småland/Halland trafikerar 45 mil länsjärnväg med 20 Y1 och YF1. 1990–94 bedrivs trafiken av BK-Tåg. Obegagnat.

Götafors och Vaggeryd från flygplan. Ensamrätt: Axel Eliassons Konstförlag A B Stockholm. H 2164 (H står för fotoår 1932). Nummer: 35441. Logo: KSAK (Kungliga Svenska Aeroklubben som användes för vykort åren 1921–34). Stämplat: Vaggeryd B (kassastämpel) 30/7 1947. Ur avsändarens text: ”Nu är jag i mörkaste Småland och bor på Hotell Gransäter i Vaggeryd.” Järnvägen från Skillingaryd mot Vaggeryd ses till höger och längst upp ser man med hjälp av förstoringsglas stationen och där järnvägen delar sig mot Jönköping respektive Nässjö.

Arbetare på Munksjö i Vaggeryd. Privattaget foto omkring 1910. Obegagnat och något klippt.

Vaggeryd. Götafors. Tryck: EGSIS (Ernst G. Svanström) No 10566/7 och 16 25970 import – tryckt omkring 1915. Förlag: E. Boklund, Vaggeryd. Stämplat Höganäs LBR 1/12 1923. Munksjö hade sin verksamhet i Götafors 1904–1983. Delar av lokalerna används i dag av företaget Waggeryd Cell.

Götafors. Munksjö Sulfatfabrik. Tryck: Axel Eliasson, svensk tillverkning. Nummer: 41981 (bör vara kring 1938). Förlag: Vaggeryds Bok- & Pappershandel. Obegagnat. Järnvägen gick då som nu alldeles intill fabriken och Riksettan med stickspår in till fabriken. I dag används inte stickspåren. För Munksjö med fabriker i Vaggeryd och Jönköping kom järnvägen att spela stor roll och Munksjö AB hörde även till dem som satsade pengar till den nya järnvägens tillkomst 1894. Järnvägen förbi fabriken ligger strax söder om Vaggeryd/Götafors och är en del på sträckan Halmstad-Nässjö.

Munksjö Sulfatfabrik. Foto & Ensamrätt: A B Almquist & Cöster, Hälsingborg. Vykortsförlaga med numrering 546/55 där 55 står för 1955. Det noteras att 250 kort med vit kant har beställts.

Vaggeryd. Sulfatfabriken. Foto & Ensamrätt: A B Almquist & Cöster, Hälsingborg. Vykortsförlaga med numrering 851/54 där 54 står för 1954. Det finns ingen notering om beställning av kort varför man kan förmoda att det aldrig kom till tryck eller försäljning.

Vaggeryd. Jernvägsgatan. Förlag: O. Rossander. Foto: O. Hertzberg, Vernamo. Stämplat PKXP No 55 (postkupéexpeditionen Halmstad-Nässjö) 10/8 1909. Jernvägsgatan som anges här är i själva verket numera Stationsgatan. C. Svensson skriver till sin son Walter i Stockholm. Huset som ses rakt fram i bilden (Bäckaskog) ägdes av bankdirektör August Svensson. Flaggan är tillagd i efterhand. Till höger ses Ernst Gustafssons fastighet. Oskar Rosander var lärare och hade en liten affär i lärarbostaden där han sålde skrivmateriel med mera.

Vaggeryd. Hotellen. Förlag: O. Rossander. Foto: O. Hertzberg, Vernamo. Stämplat PKXP No 55 B (postkupéexpeditionen Halmstad-Nässjö) 8/12 1911. "Flickorna Söderlund" skrev kortet. Till vänster ses Grant Hotell och till höger Hotell Rosander.

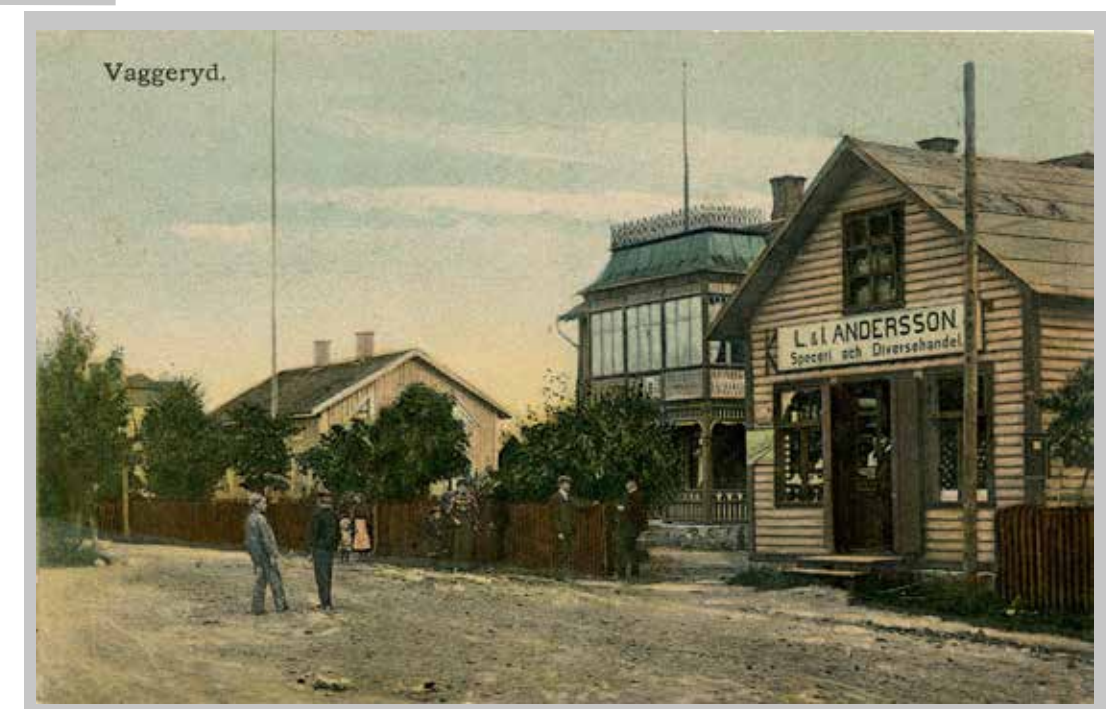

Parti från Vaggeryd. Tryck: EGSIS (Ernst G. Svanström) No 10566/6 och 16 25990 import – tryckt omkring 1915. Förlag: E. Boklund, Vaggeryd. Stämpel: Höganäs LBR 1/12 1923. Jernvägen ligger alldeles till vänster om bilden. Huset längst till höger var det så kallade Klastorp, byggt av vagnfabrikör C Svensson 1904. Huset brann den 26/6 1985. Ett flertal tornhus uppfördes vid eller nära järnvägen i början av 1900-talet.

Hotell Grant. Vaggeryd. Förlag: S. Lavards Bok & Pappershandel, Vaggeryd. Numrerat: O 96. Obegagnat. Hotellet låg snett emot järnvägsstationen. Detta är ett av flera färgvykort från Vaggeryd som trycktes omkring 1912.

Vaggeryd. Obegagnat. Detta vykort har tryckts i olika upplagor. Detta är troligen det äldsta från omkring 1910. Huset låg mitt emot järnvägsstationen, Huset till vänster är det som i dag kallas Magnisa stuga och som flyttats till andra sidan gatan. Nästa hus är Grants Hotell och L. & I. Andersson,

Vaggeryd. Personal vid Vaggeryds Träförädlings AB som hade startat 1897 vid Trägatan, strax väster järnvägen nära Storgatan. Man kan förmoda att man använde sig av järnvägen för transporter. Stämplat Vaggeryd 1/9 1902 med ankomststämpel Jönköping samma dag. Ernst Rosell skriver till sin bror Sven Rosell i Jönköping.

Parti av Vaggeryd. Förlag: A B Alga, Stockholm (Pressbyrån) Nummer 4996 (49 står för filialen i Jönköping). Kortet är tryckt någon gång åren 1932–1935 med ledning av att Alga hade vykortsutgivning från Jönköpingsfilialen de åren. Stämplat Vaggeryd 31/7 19?? (porto 15 öre som gällde 1/4 1948 – 31/5 1951). Notera stoppbommen på järnvägsspåret. Fabriken till vänster är Spisbrödsfabriken Standard som 1936 övertogs av Möbel AB Vasa. Fabrikerna längre bort är AB Möbelkompaniet Rex och Möbelbolaget Vega AB. Fabrikerna fanns snett emot stationsområdet.

Motiv från Vaggeryd. Förlag S. Lavards Bok & Pappershandel, Vaggeryd. Nummer O96. Tryck: Kolorerat omkring 1915. Stämplat Vaggeryd 11/2 1922. Kvarnen vid Lagan var tidigt betydelsefull.

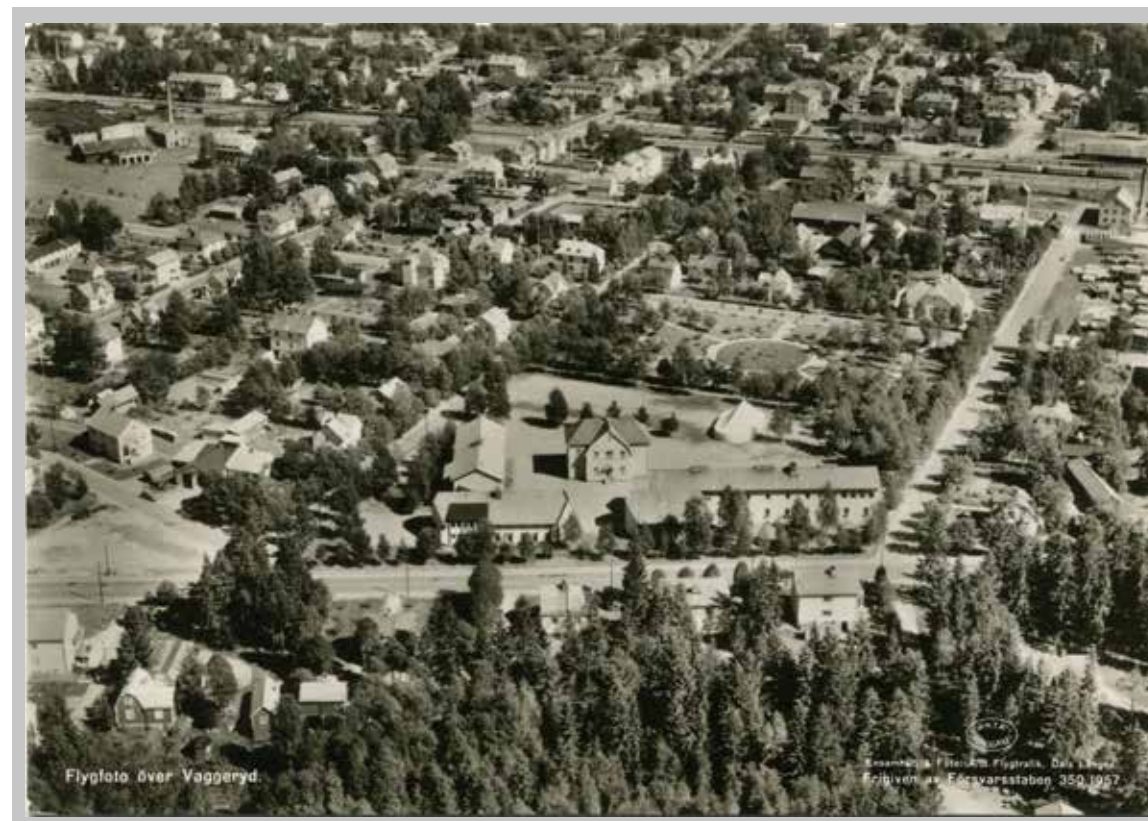
Bröderna Lindh, Konfektfabrik., Vaggeryd. Ensamrätt & Foto: A/B Flygtrafik, Dals Långed. Frigiven av Försvarsstaben H 1905 (H står för 1946–47). Obegagnat. Järnvägsspåret från Vaggeryd mot Nässjö ses i nederkanten.

Vaggeryd. Centrum, Foto & Ensamrätt: A B Almquist & Cöster, Hälsingborg. Nummer 496–60 (60 står för 1960). Förlag: Vaggeryds Bokhandel. Obegagnat. Centrum (Folkets Hus) finns kvar än i dag och ligger strax söder om järnvägsstationen.

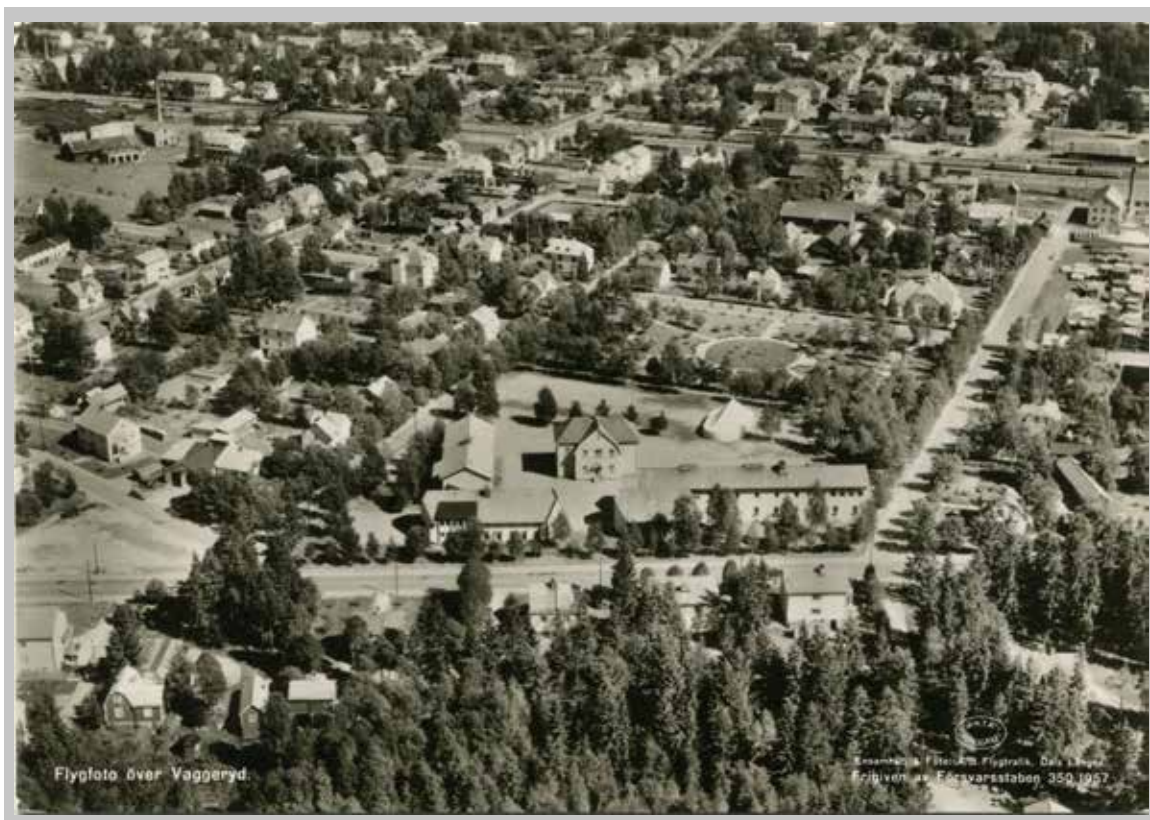

Vaggeryd från flygplan. Tryck: 6002/1 (som var Grafisk Konsts numrering där 6002 står för vit kant runt kortet och 1 för löpnummer för aktuell ort). Förlag: Vaggeryds Bok- & Pappershandel. Obegagnat. Järnvägsstationen syns i mitten lite till höger.

Flygfoto över Vaggeryd. Ensamrätt & Foto: A/B Flygtrafik, Dals Långed. Frigiven av Förvarsstaben 44/1976 (årtalet 1976). Andra sidan: Logotype för O. Lilljeqvists Konstförlag, Dals Långed. Obegagnat. Högt upp längst till höger ses tre rälsbussar.

Flygfoto över Vaggeryd. Foto: A/B Flygtrafik, O. Lilljeqvist, Dals Långed. Frigiven av Förvarsstaben 350/1957 (årtalet 1957). Obegagnat. Järnvägen söderifrån på väg in mot järnvägsstationen.

Flygfoto över Vaggeryd. Ensamrätt & Foto: A/B Flygtrafik, Dals Långed, Frigiven av Förvarsstaben 152/1970 (årtalet 1970). Andra sidan: Logotype för O. Lilljeqvists Konstförlag, Dals Långed. Skrivet 1973 men utan frimärke. Närmast ses det stora industrikomplex som återuppbyggdes efter branden 1920 och som revs 1974. I dag finns det en skolidrottsplats där. Järnvägsstationen till vänster i bild

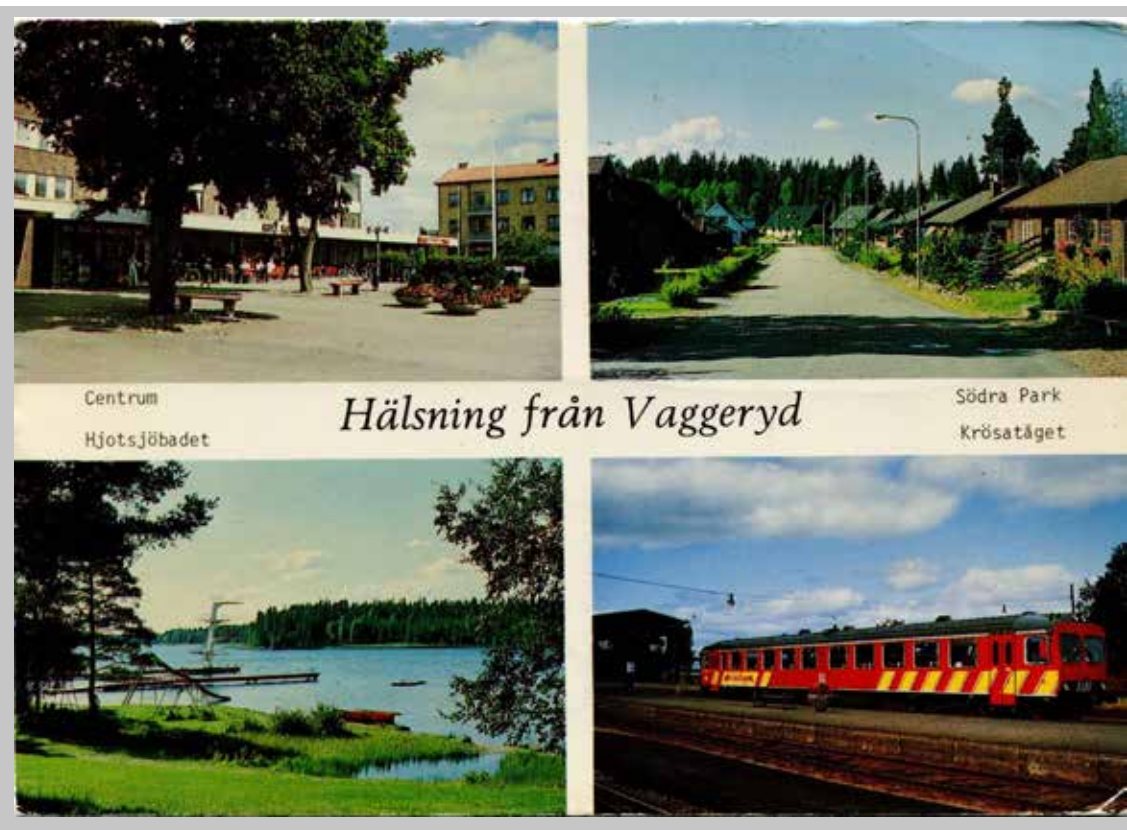

Vaggeryds station. Foto: Per Bunnstad 31/8 1994. Tryck: Skillingaryds Tryckeri AB september 1994. Utgivare; Länstrafiken, Östbo Historiska Sällskap och Finnveden Information AB. Upplaga: 10.000. Kort: 8 (16). Kortet utgavs den 16/9 1994 med anledning av järnvägens 100 år. Stämplat Vaggeryd Fri-märkets Dag 1/10 1994.

Magnisa Stuga, Waggeryds Museiförening

Magnisa Stuga, Waggeryds Museiförening. Tryck: E. Danielsson, Genevad nummer 27525. Stämplat Vag-geryd 29/11 2001. Kortet skickat av Evert Melin i museiföreningen till Per Bunnstad med noteringen: "Det först postade vykortet från föreningens utgivning".

Hälsning från Vaggeryd

Hälsning från Vaggeryd, Centrum, Södra Park, Hjortsjöbadet, Krösatåget. Foto; AB, Flygtrafik, 66600 Bengtsfors, Nr BB, 270 (tryckår någon gång 1981-87). Stämplat Vaggeryd 26/8 1987. Tåget står på spåret åt väster (Jönköping-Vaggeryd)

SVERIGE BEHÖVER JÄRNVÄGEN

Sverige behöver järnvägen. Motiv från Stockholm, Malmö, Vaggeryd och Väst kustbanan. Tryck: E. Dani-elsson, Genevad, numrerat 14066. Förlag: Järnvägsfrämjandet 1984. Foto: Bengt Rosén (1 och 3) och Jan Lindahl (2 och 4). Stämplat Markaryd 7/9 1990.

Så är vi Framme i Vaggeryd. Just Framme är ett bemyntat begrepp här. Järnvägen spelar än i dag en stor roll för framför allt pendlare. Järnvägen har hunnit bli 125 år men är långt ifrån pensionsmässig utan fortsätter att betyda mycket. Det är också ett miljövänligt alternativ till bil och buss. Lite av framtiden kanske...